

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA
Rua C. Pereira, 842
(dawniej Aquidaban)
Telefon 6-3-4
Przebiegła roczna
W Brazylii 15000
W Argentynie 7000
W Australii 1000
W Japonii 1000
W Chinach 1000
W Indonezji 1000
W Korei 1000
W Meksyku 1000
W Niemczech 1000
W Rosji 1000
W Stanach Zjednoczonych 1000
W Szwajcarii 1000
W Wielkiej Brytanii 1000
W USA 1000
W Australii 1000
W Japonii 1000
W Chinach 1000
W Indonezji 1000
W Korei 1000
W Meksyku 1000
W Niemczech 1000
W Rosji 1000
W Stanach Zjednoczonych 1000
W Szwajcarii 1000
W Wielkiej Brytanii 1000
W USA 1000

ILUSTROWANA
GAZETA POLSKA
W BRAZYLII

Adres na listy
i przesyłki
pionierskie
**GAZETA
POLSKA**
Caixa postal B
CURITIBA - PARANÁ
Wydawca
Pawel Nikodem

NR 35 KURYTYBA · S. PAULO NA NIEDZIELE DNIA 28 SIERPNIĄ ROK 1938

DYREKTOR: PIOTR OLIVEIRA SAPORSKI

GŁOS ROOSEVELTA

Jeśli Stany Zjednoczone uchodzą za głowę i serce kontynentu amerykańskiego, to ich prezydent obecny, Franklin Delano Roosevelt, jedna z największych i najsilniej zarysowanych postaci na widnokręgu dziejów USA, jest prawdziwym, 100-procentowym wyrazicielem czystej myśli Nowego Świata. Wspaniałego postać przerasta ramy własnego kraju i staje się własnością wszystkich krajów Kolumbowego lądu.

Roosevelt odbył świeżo podróż do Kanady i nadał swej wycieczce, podobnie jak podróży do Ameryki Płd. przed dwoma laty, charakter wszechamerykańskiej, bratniej przyjaźni. Jest w tym bratniej przyjaźni Roosevelta coś z apostoła i mistrza. Niedarmo Amerykanie, a wśród nich 4 miliony naszych rodaków, zwą go „swoim Ojcem”. Potomkowie pionierów, którzy wynieśli ziemię Wuję Sama na światowe wyżyny, spadkobierca pierwszych emigrantów, w którego żyłach płynie krew Holendrów, Anglików i Szwedów — odziedziczył po przodkach żywotność i rozpiętość pierwszych kolonistów, niezależność kwakerskiej myśli i angikańskie umiłowanie ideałów demokracji.

„Gdy odwiedził most na rzece św. Wawrzyńca, łączący USA z Kanadą, odezwał się: — Most ten będzie stał, jak otwarta brama. Nie będzie na nim sprzeczek granicznych ani straży, wymagającej paszportu od przechodnia. Podróżny winien słyszeć tu tylko jedno gościnne słowo: „Przechodź, przyjacielu”.

Uniwersytet kanadyjski w Kingston, noszący tytuł „Uniwersytetu Królowej” nadał Rooseveltowi tytuł honorowego doktora. Dziękując za zaszczyt, jaki spotyka czołowego bojownika de-

mokracji w tej naukowej instytucji o sztyldzie monarchistycznym, powiedział prezydent te słowa:

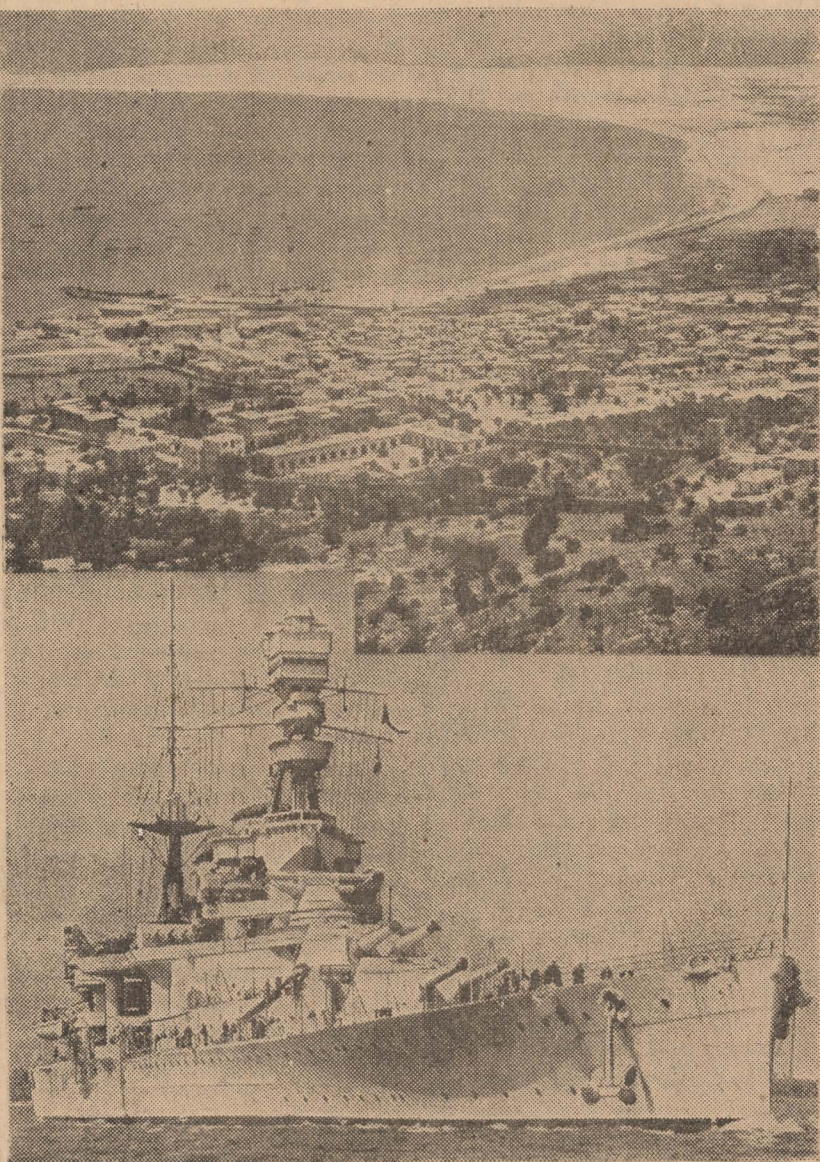
— Cywilizacja nie jest narodową tylko ogólnoludzką, choć w niektórych częściach świata chcą dziś dowodzić inaczej. Myśli ludzkiej nie da się zamknąć granicami krajowymi, gdyż stanowi ona dziedzictwo ludów wolnych.

Po tym wstępie ogólnym przeszedł Roosevelt do obrony zasad demokracji, do mowy:

— Nie możemy zabronić naszemu ludowi, aby nie miał własnego zdania o bezwstydnym brutalności, niedemokratycznym włączaniu ludności w formację państwa, o mizerii narzuconej ludom bezbronny i o gwałtach, dokonywanych na prawach wolnego człowieka. Żaden kraj, w którym panuje swyma obywatelom, aby osadzali bieżące fakty o własnych siłach i wyciągali słowne wnioski. Wielu naszych pionierów przybyło do Stanów Zjedn., bo chcieli uwolnić się od systemów, które zabraniały im swobodnego myślenia.

Takich mocnych słów w obronie wolności człowieka świat dawno nie słyszał, wywarły też one olbrzymie wrażenie i prasa wielkich stolic omawiała je przez kilka dni z rzędu. Prezydent Roosevelt rzucił wyzwanie nienawiści rasowej i zakusom dyktatorskim, jakie poczynają zatrwać atmosferę w państwach europejskich, i określił starostwo Stanów Zjedn., jako kraju wolności, równości i braterstwa.

Zawtórowały mu głosy całego kontynentu amerykańskiego od bieguna do bieguna, od oceanu na wschodzie do oceanu na zachodzie.

Zaburzenia w Palestynie

W górnej części widok Hajfy, miasta portowego ziemi świętej, gdzie przyszło najpierw do ostatnich rozruchów i bójek między arabami i żydami. U dołu angielski okręt wojenny „Repulse”, patrolujący wybrzeża Palestyny, która znajduje się, jak wiadomo, pod rządami Anglii. Opis zajść palestyńskich podajemy na str. 6

**Lindbergh
W POLSCE**

Odwiedził Polskę płk. Charles Lindbergh, sławny lotnik amerykański, który dokonał pamiętnej przelotu nad Atlantykiem ze Stanów Zjedn. do Francji w 1927 r. Przybył on własnym samolotem w towarzystwie żony i, lecąc z Francji do Rosji, zrobił przystanek w Warszawie.

Wiadomość o zamierzonym lądowaniu w Polsce rozeszła się z opóźnieniem, i na lotnisku po-

witał bohatera przewodniczący tylko przedstawiciele władz lotniczych oraz dziennikarze. Z lotniska udali się Lindberghowie do hotelu, gdzie przenocowali, a wieczorem byli obecni na przyjęciu w ambasadzie amerykańskiej, umyślnie dla nich zgotowanym.

Tak lotnik, jak małżonka jego, zainteresowali się wielce Polską i Warszawą, w której znajdują się po raz pierwszy, i zadawali witaćmu ich otoczeniu mnóstwo pytań na temat stosunków i rozwoju kraju i stolicy. O podroży do Moskwy powiedzieli, że przedsięwzięli ją ściśle prywatnie.

Ranek dnia następnego Lindberghowie udali się w dalszą podróż do Moskwy, gdzie stanęli tegoż dnia. Jak chodzą słuchy, celem podróży Lindberga jest przestudiowanie możliwości komunikacji lotniczej między Rosją i Stanami Zjedn. poprzez biegun. Próbną wyprawę rosyjskie w roku ub. udały się częściowo, ale w jednej z nich zginął bez śladu aparat z lotnikiem Lewoniewskim, Polakiem. Ponadto Lindbergh wykorzysta swój pobyt w Moskwie do przeprowadzenia rozmów z tamtejszymi specjalistami lekarzami na tematy, które go interesują. Jak już pisaliśmy, konstruuje on we Francji do spółki z prof. Carrelem tzw. „sztuczne serce”.

KURS MILREJSA

Funt szterl. ang.	101\$400
Frank francuski	\$570
Dolar U. S. A.	20\$200
Złoty polski	3\$700
Pez urugwajski	8\$000
Pez argentyński	5\$200

**Wódz Słowacki
Ks. Hlinka nie żyje!**

— W mieście Ružomberku na Słowacji, w parafii, której był długoletnim proboszczem, zmarł dnia 16 sierpnia ks. Andrzej Hlinka, znany przywódca słowacki, bojownik o prawa swego narodu, liczący na 74-letnią „Słowacka”, wyczał on tygodnia „Słowacko” czynnego żywota, w którym miał tylko krótkie chwile spokoju, m. i. w 1913-19 r., kiedy odrodzono „Slovensko” wstawało z tysiącletnich kajdan i szło w upragniony świt wolności.

Walkę o prawa słowackie podjął ks. Hlinka przed 40-tu laty, za czasów strasznego węgierskiego ucisku. Jeśli Polacy doznawali okrutnych prześladowań pod zaborem niemieckim i rosyjskim, to los Słowaków był o wiele gorszym. Węgrzy odebrali Słowakom ich język rodzony nawet z nabożeństw.

Ks. Hlinka stanął w obronie praw swego ludu i był w tej walce nieugiętym i nieuległym, choć miał przeciwko sobie nawet biskupów węgierskich, swą władzę przełożoną. W 1906 r. odjęto mu prawo odprawiania nabożeństw w witrażono go do więzienia. Prześladowany Hlinka zapelował do Rzymu. Wiele razy ścigały go jeszcze następnie

wyroki sądowe i prześladowania policyjne. W 1907 r. wojsko węgierskie uderzyło z obnażonymi bagnietami na zgromadzenie wyborcze, jakie odbyłi zwolennicy ks. Hlinki (obcywali takie nie należały na Węgrzech do wyjątków) i zginęło 17 bezbronnych Słowaków. Następnie przesiedział Hlinka kilka lat w więzieniu, aż w 1913 r. został wybrany przywódcą stronnictwa ludowego.

Po odrodzeniu Słowacji brał udział w niektórych rządach praktycznych jako minister, ale od wielu lat znajdował się w ostrzej opozycji do przewagi Czechów. Stał niewzruszenie na stanowisku równouprawnienia Słowaków w ramach republiki czesko-słowackiej i żądał wprowadzenia w życie wszystkich punktów umowy pilsburskiej. Dla sprawy swojej szukał on sprzymierzców u bratnich narodów, i przed kilku laty bawił w Polsce.

Gdy posławił w bojach wojownik umierał na swej farmie ružomerskiej, trzymał w ręku krzyż złoty, który podniósł młodymi ramionami w górę, szepcząc: „Bracia, prowadźcie dalej walkę... aż do zwycięstwa...”. Były to jego ostatnie słowa. U wężłowa i w sąsiednich pokojach

klęczyły liczne postaci konfratrów, odmawiających modlitwy, a orkiestra kościelna intonowała z dala narodowy hymn słowacki „Nad Tatrou sa blyska”.

Wikarym z Ružomberku przy Hlinkie przed wojną światową ks. Ferdynand Machay, Polak z Orawy, który w 1919 r. dotarł był w Paryżu do samego Wilsona, aby mu przedłożyć sprawę swej ziemi ojczystej. Szkoła Hlinkowa była widać kuźnią idei, w której mistrz kuł charakteru bojowników. Wyrazistą charakterystykę Hlinki znajdujemy w książce ks. Machaya „Moja droga do Polski”.

Manifestacyjny pogrzeb

Pogrzeb ks. Hlinki odbył się w Ružomberku w niedzielę dn. 21.8 przy olbrzymich tłumach ludności, zebranych z całej Słowacji. Zwracała uwagę liczna delegacja polska. W orszaku pogrzebowym kroczyli: poseł polski w Pradze na czele personelu poselstwa, konsul polski z Bratysławy, delegacja polscy z Orawy i Cieszyna. Z Warszawy przybył senator Feliks Gwiżdż, rzydem podhalanin. Tłumem udziałowi Polaków w pogrzebie przywódcy Słowaków przypisują wysokie polityczne znaczenie.

Na krótkiej fali

— Lord Runciman zapowiedział spędzenie niedziel dn. 14.8 na Śląsku Cieszyńskim, w zamku Larysza w Karwinie.

— Z końcem sierpnia miało się odbyć w stoczni Newcastle spuszczenie na wodę motorowca „Sobieski”.

— Między Francją i Włochami wybuchła „wojna turystyczna”, w następstwie której jedna i druga strona zaprzęstały wydawania paszportów turystycznych, aby Włosi nie mogli pojechać w odwiedziny do Francji, a Francuzi do Włoch.

— Sławny śpiewak Jan Kiepura został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej za rzekome wyrażenie się w sensie, obrażającym Palestynę. Miał on rzec: „Gdybym nie był śpiewakiem operowym, byłbym adwokatem jakiejś Świnie, albo pasłbym świnie”.

— Balon stratosferyczny „Stella Polonica” kończy w Tatrach przygotowania do wlotu.

— Zdaniem obserwatorów polskich zatarg zbrojny Rosja-Japonia został jedynie odroczone i obie strony szykują się do rozprawu orężnej w późniejszym terminie.

— Rotary Kluby w Brazylii, które stanowią organizację międzynarodową, otrzymały zezwolenie na dalsze funkcjonowanie, jako towarzystwa brazylijskie.

— Minister rolnictwa w Rio dr. Fernando Costa ma przybyć do Parany z początkiem września.

— Prefekt Kurytyby zajął zdecydowane stanowisko wobec niedomagań kompanii telefonicznej i jej niewczesnych pretensji.

Nakezał jej połączenie w najbliższym czasie z siecią telefoniczną stanów S. Paulo i S. Cat.

— Były szef wydziału porządku politycznego policji w Rio Emilio Romano został uwięziony za wymuszenie znacznych sum na okoliczajcu Aleks. Hirgué. Wraz z szelem zaarrestowano dwóch innych ludzi, inwestygatora i pośrednika.

Dodatek polski w piśmie argentyńskim

W Posadas wychodzi pismo „Acción Rural Yerbatera”, które obok tekstu w języku krajowym, hiszpańskim, przynosi także „Dziat Polski”, redagowany specjalnie dla kolonistów. Pismo to ma na celu obronę interesów rolnych i jerbowych terytorium misjonerskiego, a podstawę tamtejszej gospodarki rolnej stanowią koloniści. Dlatego też pismo argentyńskie, aby trafić do kolonistów, prowadzi dział w mowie, jakiej oni używają i jaką najlepiej rozumieją.

BAWEŁNA

Kupuję wszelką ilość bawełny po cenach konkurencyjnych. Wysyłajcie wprost do PONTA GROSSY do firmy

CASA MINEIRA

Rua D. Pedro II, nr. 110
Caixa postal, 124
Stanisław Zambrzycki

Zapamiętaj

dobrze ten znak

Jest to godło znanej i cudownej maści

Pomada Minancora

Jest to najlepsza maść, która leczy wszystkie rany na skórze ludzkiej, a ma nawet zastosowanie u bydła

NAD MINANCORA NIEMA LEPSZEJ POMADY

Farmarcia Cruz w Avaré, stan S. Paulo wyleczyła pomadą MINANCORA wrzody, których nawet preparat 914 nie zdotał być usunąć. Pani Carolina Palhares z Joinville wyleczyła jednym pudełkiem ranę, zadawaną od 9 lat. Były setki podobnych wyleczeń.

POMADA MINANCORA jest w użyciu w szpitalach domach zdrowia i klinikach lekarskich.

WAŻNE Prawdziwą POMADĄ MINANCORA nie jest nigdy sprzedawana inaczej, jak tylko w pudełkach oryginalnych z godłem, jak wyżej. Odrzucajcie naśladownictwa! Żądajcie tylko MINANCORĘ prawdziwą, w pudełku oryginalnym.

Uważajcie dobrze przy zakupie!

Jest to produkt Laboratorios „Minancora”, Joinville

W tej porze roku poleca się tylko piwo „BOCK - BODE” jasne i ciemne **Z BROWARU „ATLANTYKA”** Avenida Iguassú nr. 153 Telefon 790 lub 791

Wadomości Parańskie

Co uchwalila „Camara“
Na uchwaleniu o „Camara ne Expansão e Propaganda Commercial“ uchwalila, by w szkołach publicznych uczono dzieci, jak się mają zachowywać na ulicy dla uniknięcia niebezpieczeństw wypadnięcia pod koła samochodu lub tramwaju. Wspólnym wysiłkiem oferuje i przechodnią zabięciem szoferki tak częste wypadki, zdarzające się w czasie ruchu miejskiego.

Mianowanie w Min. Wojny
Dekretem Ministerstwa Wojny mianowany został generałem brygady parańczy pułkownik Jacuim Guedes Alcoforado.

Odsłonięcie portretu Prez. Republiki

W sobotę przy obecności Interferanta federalnego, generała dowódcy 5-go rejonu oraz licznej publiczności, odsłonięty został portret Prezydenta Republiki, dr. Getulia Vargasa, w siedzibie regionalnego urzędu Poczty i Telegrafów w Kurytybie.

Konsulat Japonii
Znajduje się w Kurytybie p. T. Keo Soito, mianowany przez rząd japoński konsulem w Paranie.

Bawelna
Telegramy z Rio de Janeiro donoszą, że Sekretarz skarbu parańskiego na konferencji z ministrem rolnictwa, oświadczył, iż rząd parański, by ożywić i zachęcić kolonistów do uprawy bawełny, zmniejszy podatek z \$200 za arbu (15 kg) do \$120, do 300 reisów.

Nieszczęśliwy wypadek kolejowy

Na linii kolejowej S. Francisco w Sta Cat. zdarzyło się w tym tygodniu nieszczęście, które pociągnęło za sobą ofiary w życiu ludzkim. Pociągowi zdążającemu na wyżynę zabrakło drzewa opałowatego i wydano stosowne zalecenia do Rio Vermelho. Tu nagle zaden wagoniki z polanami i ruszono na dół o własnej sile rozpędu, bo droga prowadzi po stokach Gór Nadmorskich. W międzyczasie jednak

maszynista wyjeżdżającego pociągu znalazł obok linii dostateczny zapas drzewa i ruszył pod górę całą siłą pary. Wagoniki spotkały się z lokomotywą na silnym zakręcie, gdzie pole widoczności jest bardzo małe. Skutek był straszny: kilku ludzi rannych, a 3 zabitych na miejscu. Siła zderzenia była tak wielka, że po wyrzuciła wagoniki, drzewo i ludzi na wszystkie strony. Pogrzeb trzech nieszczęśliwych ofiar wypadku odbył się w Rio Vermelho, gdzie nabożeństwo żałobne odprawił ks. Antoni Białowas.

Przeżyła 121 lat
Zmarła w municypium S. José dos Pinhais Lucia da Ferreira po dos Pinais 121 lat. Lucia służyła niegdyś jako niewolnica w pewnej fazajskiej, była świadkiem wypadków, światła i cieni, które znaczą historię, widziała zmiany i nieśmiałość stworzeń, a tylko ona sama zdawała się niezmieniana; lecz przyszła śmierć i ona także zniknęła ze świata żyjących, by potwierdzić ważność tej jedynej reguły, która nie zna wyjątków, by potwierdzić, że wszystkie rzeczy przekształcają się, niszczenia i znikają, jak sen.

Wypadek
Cieżarowy samochód zjechał z Ponta Grossy do Kurytyby, wioząc prócz poważnego ładunku, czterech pasażerów. Niedaleko Campo Largo bo w miejscowości „Caratuvas“ samochód przewrócił się i spowodował mniejsze lub większe rany u pasażerów. Przyczynę wypadku przypisują szoferowi, który prowadził samochód nieco podchmielony.

Pożar
W Paranaгу, wybuchł gwałtowny pożar w pewnym domu przy ulicy Leocadio; ogień podniecony przez wiatr, objął szybko dalsze dwa domy. W walce z płomieniami odnieśli rany dwaj żołnierze straży ogniowej. Domy zgorzały doszczętnie.

W płomieniach
Przy ulicy Santana, w Ponta Grossie, spaliły się w przeszłym tygodniu trzy domy. Ludność zebrała się licznie i walczyła mężnie z ogniem, jednak nie zdołała zatamować niszczycielski ogień. Pożar byłby pewnością roztoczył jeszcze szerszy krąg, zburzono część domu nie objętą przez płomień i zdołano tym sposobem odosobnić ogień i zgasić.

Kolonizacja Cobras
Z kolonii Rio das Cobras za Guarapuawą nadchodzi wiadomości, że zaznacza się tam coraz większy napływ kolonistów z Rio Grande i ze starych parańskich kolonii. Inż. Witold Paul, który buduje drogi i mosty w kolonii i jest przy tych pracach zajęty od niedługo miesięcy, ma przybyć w najbliższym czasie do Kurytyby, gdzie czekają nań, jako na dyrektora spółki kolonizacyjnej ważne sprawy do rozstrzygnięcia. Skorzystamy z tej sposobności i nie omieszkamy podzielić się z Czytelnikami dokładniej

szymi szczegółami o postępie rozbudowy Rio das Cobras.
Bawił w Kurytybie ks. Antoni Białowas, proboszcz parafii w Rio Vermelho stan Sta Cat., przeprowadzając wspólnie z inż. Piotrem Saperskim kolonizację miejscowości Araraquara w mun. Guaratuba. Udzielił nam pomysłnych wiadomości o rozwoju nowej kolonii. Ziemie okazują się bardzo urodzajne, kolonisci mieli dobre zbiory. Budowa drogi samochodowej Kurytyba-Joinville, nad którą kolonia jest położona, postępuje stale naprzód.

Biuro postępu prawnego w Kurytybie

W swoim biurze adwokackim dr. Roguski zorganizował sekcję tłumaczeń publicznych (traduções juramentadas), pod kierownictwem specjalnego tłumacza publicznego, mogą w ten sposób na miejscu załatwiać wszelkie sprawy związane z legalizacją pobytu cudzoziemców w Brazylii, lub wyrobieniem „carteiras de identidade“ dla cudzoziemców. — Dr. Roguski zapewnił nas, że każdy Polak może się do niego zwrócić o poradę, która nie będzie kosztować. Na podstawie dokumentów przedstawionych, zbada on sytuację każdego i każdemu poradzi, jak ma postąpić. Ostrzegamy więc rodaków przed różnymi pośrednikami mniej skrupulatnymi, którzy jedynie chcą skorzystać z sytuacji.

Przeniesienie

Dowiadujemy się, że r. Władysław Wójcik, urzędnik konsulat. gen. Rpiłtwej w Kurytybie został przeniesiony do Buenos Aires, do tamtejszego Poselstwa Polskiego — i wyjazd jego nastąpił w tych dniach. Przebywał od kilku nastu lat w Urugwaju, Rio Grande i Paranie, prowadził w swoim czasie tygodnik „Swit“ i jest także autorem szeregu sztuk scenicznych, m. i. „Bolszewicy pod Warszawą“.

Dr. Władysław Bukowski

Bawił w Kurytybie w sprawach prawnych dr. Władysław Bukowski, adwokat w Ponta Grossie, prowadzący tam prosperującą kancelarię. Dr. Bukowski specjalizuje się w sprawach cywilnych i handlowych, i biuro jego polecamy kolonom i kupcom z interioru w wypadkach potrzebujących prawnego.

Zgon

Zmarł w Kurytybie dn. 11.8. s.p. Jan Sobania, współwłaściciel znanej firmy „Bracia Sobania“ w Kurytybie. Zmarły pozostawił po sobie wdowę Różę z Grudzińskich oraz troje nieletnich dzieci. Na ręce zasmuconej Rodziny składamy wyrazy szczerzego współczucia.

Bal Junacki

W sobotę 20 b.m. odbył się w sali „Związku“ ogłoszony bal, zorganizowany przez Tow. Sp. Juventus. Zabawa urządzona przez zarząd z tak wielkim nakładem pracy, udała się w całej pełni. Pięknie umiana sala z jejmiem światłem reflektorów, dalekiej stółki z kwiatami, doborowa orkiestra, a przede wszystkim miły nastrój, jaki panował wśród obecnych — oto ogólny obraz junackiej zabawy. Bal przeciągnął się do czwartej nad ranem. W gimnazjum „Progresso“ W jednej z sal kolegium „Progresso“ został uroczysto odsłonięty portret dr. Joaquim Silveira Mota pierwszego Inspektora Nauki Pierwszego Paranie w r. 1857. Przemawiał przy tej sposobności prof. Raul Pilo'o.

Z Rio Grande do Sul

Wielki kondor
Na stępkach municypium Palmeira szerzył szkody wśród bydła jakiś nieznanymi zwierzę drapieżny. Znajdywano poszarpane zwłoki owiec, mianoł a nawet cieląt, lecz mimo obserwacji i zasadzek przez dłuższy czas nie można było natrafić na trop szkodnika. Bo też istotnie, nie chodził on po ziemi.

Napastnikiem, jak się wydało, był olbrzymi, stary kondor — orzeł, gniezdzący się w Andach i poza Kordylierami niemal nieznanymi. Ubito drapieżnym wystrzałem, gdy sprawiał sobie ucztę z jakiegoś zwierzęcia, i okazało się, że rozpiętość skrzydeł kondora wynosiła 3 metry. Fakt ten będzi powszechnie zainteresowanie i ludzie pytają w jaki sposób ten stary sanotnik dotarł o tysiące kilometrów od swych gór. Czy może wśród kondorów trafiają też również wypadki, jak wśród jaguarów, że dorosły osobnik odbija się od rodziny i staje się tym gorszym przestrachem wszelkiej zwierzyny a nawet osiedli ludzkich?

Emigracja Urugwajczyków

Trzy tysiące Urugwajczyków, zamieszkałych w Sant Anna do Livramento, zamierzają opuścić Rio Grande do Sul i przesiedlić się do rodzinnego Urugwaju, ponieważ miejscowy delegat policji wydał zarządzenie, że wszyscy obcokrajowcy winni uregulować swe dokumenty w ciągu 120 dni. Wiadomość tę przynosi kurytybski dziennik „Gazeta do Povo“ w num. z dn. 19.8. Konsul urugwajski w Livramento stara się o załatwienie tej sprawy.

Polska Firma Handlowa

Jak już donosiliśmy, w Porto Alegre powstała polska firma handlowa „Sulbraspol“, która należy do życia pomysłnego rozwoju. Objęła ona przedstawicielstwo okrętów polskich na stan RGRS i zamierza zająć się na szerszą skalę wymianą towarów między Brazylią i Polską Z polskich artykułów, które firma prowadzi, warto wspomnieć o doskonałym materiale fotograficznym „Ero“.

Płocówka konsularna

Po długich oczekiwaniach i odwlekanich, stan Rio Grande posiadzie areszcie własną, polską placówkę konsularną. Kierownik jej, wicekonsul p. Jan Wróblewski znajduje się już w drodze do Brazylii. Siedzibą urzędu będzie Porto Alegre.

Rodzina

do pilnowania podmiejskiej posiadłości, znająca się na uprawie i hodowli, potrzeba zaraz. Wiadomości udzielił Redakcja Gazety Polskiej“.

BOL
Jedynym środkiem dla uśmierzania go jest
UŻYCIE
BALSAMU
ST. HELENA

Polecaj „Gazetę“ sąsiadom

MALA REAL INGLEZA

Sprzedaje się szklarky 3-jej klasy do Europy, jak: do POLSKI, ŁÓTYW, IRLANDJI, CZECHOSŁOWACJI, JUGOSŁAWJI, AUSTRJI, RUMUNJI, BESARABJI etc.
DATY ODJAZDU OKRĘTÓW ZE SANTOS
DO MONTEVIDEO I BUENOS AIRES
H. MONARCH 30 sierpnia
H. ALMANZORA 6 września
H. CHEFTAIN 13 września
ASTURIAS 17 września
H. PRINCESS 27 września
H. BRIGADE 11 października
ALCANRARA 15 października
ZE SANTOS DO EUROPY
ALCANTARA 29 sierpnia
H. PATRIOT 5 września
ALMANZORA 17 września
H. MONARCH 19 września
ASTURIAS 26 września
ASTURIAS 26 września
H. CHEFTAIN 3 października

MILLER, GODDARD & CIA LTDA
Rua Libero Badaró, 159, S. Paulo
Inb
ROYAL MAIL AGENCIES (BRAZIL) LIMITED
Rio de Janeiro Santos

Dr. Bronisław Ostoja Roguski
ADWOKAT
Sprawy cywilne, handlowe i robotnicze, inwentarze, sprawy przy Przyjmuję pełnomocnictwa do załatwienia wszelkich spraw przy urzędach stanowych i federalnych
Bluro—Praça Tiradentes, 509, 2-e piętro O d 9—1—1 i od 3—5

Chcesz słyszeć Warszawę?
Firma Emiliana i Mazurek w Kurytybie, Avenida João Pessoa, 71 posiada do nabycia **radia na sieć elektryczną i akumulatory**, którymi doskonale słyszeć będziesz audycje z Polski!
Informacji udzielamy bez żadnych zobowiązań do kupna

Rozmaiwości

Największy wulkan świata topi okoliczne lodowce

Na Islandii wznowił swą czynność po 4-letniej przerwie największy wulkan świata Vatna-Jokul, wysoki na 1900 m. i z tego względu interesujący jako dziw przyrody, że otoczony jest wokół zlodowaciałą powierzchnią i położony jest w masywie wiecznego lodu, takiego samego, jaki załaga wnętrze Grenlandii.

Gdy wulkan staje się czynny i wybuchają masy lawy i popiołu, topią się dookoła krateru i zboczą lejace lodowce, obrygni, powodują gwałtowne, silniejsze rozmiarów powódź. Wzburzone masy wód staczają się jak potop w niedaleką dolinę, co nazywają Islandczycy „potopem-Jokulu“. Nazwa Vatna-Jokul oznacza „topiący się lodowiec“.

Tegoroczny wybuch wulkanu poddany jest obserwacjom islandzkiego geologa Jana Akselona i duńskiego badacza dr. Nielsa-Nielsena. Głównie idzie o pomiary ciepłoty, wytwarzanej przez wybuch wulkanu.

Szwajcarskie dziesięciopro przykazań

Szwajcarska „Akademia Nauk Moralnych“, podaje 10 przykazań, stosowanie się do których zapewnia, jej zdaniem szczęście. Oto te przykazania:
1) Pamiętaj, że na świecie wogóle nie ma całkowitego szczęścia.
2) Nie uważaj pracy za przedmiot, ale za konieczność.
3) Żeń się jak najwcześniej.
4) Nie dopuszczaj do serca zardrości. Zardrość gniewa i wyzerpuje nerwy, nie można jej ukryć, a przez to zraza otoczenie.
5) Zdrowie jest wielkim dobrem, pamiętaj jednak, że nie powinieneś podporządkowywać wszystkich dwóch spraw względom zdrowia.

Rio das Cobras
(JAGODA)
Tartak na kolonii Jagoda

Nowa i największa Kolonia w Paranie
położona w okolicy bardzo dużej przyszłości na prawym brzegu rzeki Iguassu blisko traktu Guarapuawa-Poz do Iguassu. Niebawem nigdzie ogromny procent ziemi pierwszej klasy zupełnie równej, nadającej się do uprawy pługiem.
Informacji udziela się w Kurytybie, przy ul. Ermelino de Leão 15, piętro 1, lub na kolonii **Rio das Cobras (Jagoda)** (municypium Guarapuawa), za osadą Laranjeiras.
PROSPEKT ILUSTROWANY wysyłamy na żądanie. Wystarczy wypełnić czytelnie i dokładnie poniższy kupon i przesłać nam.
Adres dla listów:
CIA COLONIZADORA E MERCANTIL PARANAENSE S. A.
Caixa postal 222, Curityba — Parana

Do Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, Proszę przysłać mi prospekt kolonii Rio das Cobras (Jagoda) Imię i nazwisko _____ Kolonia _____ Poczta _____ Stacja kolejowa _____ Stan _____

UWAGA: Wystrzegać się „fazenderów“, proponujących sprzedaż terenów. Tytuły własności w Paranie, są przysługiwane, uregulowane, i koloniści, nabywający ziemię z rąk prywatnych, są narażeni na podwójne płacenie.
O memorial e os documentos a que se refere o Decreto-Lei n. 68 de 10-12-1937, artigo 10, estão depositados no registro Imobiliário de Guarapuava.

NAJWIĘKSZE ODKRYCIE dla Kobiecy
FLURO-SEDATINA
(REGULATOR WIERIA)
Kobieta nie będzie więcej cierpiała
W 2 godzinach ustają kolki maciczne.
Srodek zastosowywuje się przy upławach, bólach perjo-dycznych, po porodzie, krwawieniu itd.
Srodek uspokajający i wzmacniający.
FLURO-SEDATINA jest zalecana przez 10,000 z górą lekarzy.
FLURO-SEDATINA znajduje się wszędzie do nabycia.

LICYTATOR URZĘDOWY STANU PARANA
FRANKLIN SOARES JUNIOR
Rua Mar. Deodoro nr. 159
Biuro otwarte od 9 do 11 i pół z rana oraz od 13 do 18 popoł. Przyjmujemy do sprzedaży na licytacji: towary, tkaniny, pióła, drobiazgi, maszyny, narzędzia do domowego użytku, radio, biżuterię egerski, żelazo, wszelkie narzędzia, automobile, książki, meble piniorowe i imbinjowe.

KLINIKA DENTYSTYCZNA
WINCENTY FLENIK
CHIRURG-DENTYSTA
Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki. **Specjalność:** Wrywanie zębów bez bólu, leczenie fistułów i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów
CENY PRZYSTĘPNE
Godziny przyjęć: od 8—11 i od 1—6
Kurytyba — Rua Saldaanha Marinho, 593 — Parana

Relojoaria Economica
(dawnej Casa Polonia)
Zawiadamy Szan. Klientów, że sklep nasz został przeniesiony na zakład zegarmistrzowski i złotniczy. Mamy na składzie wszelką biżuterię oraz dewocjonalia, jak krzyżyki, medaliki, kruzyki, koronki itp.
Dla przybywających do Kurytyby na krótki czas obrączki ślubne w ciągu 5 godzin.
Naprawiamy i sprzedajemy zegarki i biżuterię pod gwarancją. Mówimy po polsku
Rua B. do Rio Branco, 627 — Kurytyba, Parana

Wypadek
Cieżarowy samochód zjechał z Ponta Grossy do Kurytyby, wioząc prócz poważnego ładunku, czterech pasażerów. Niedaleko Campo Largo bo w miejscowości „Caratuvas“ samochód przewrócił się i spowodował mniejsze lub większe rany u pasażerów. Przyczynę wypadku przypisują szoferowi, który prowadził samochód nieco podchmielony.

Wypadek
Cieżarowy samochód zjechał z Ponta Grossy do Kurytyby, wioząc prócz poważnego ładunku, czterech pasażerów. Niedaleko Campo Largo bo w miejscowości „Caratuvas“ samochód przewrócił się i spowodował mniejsze lub większe rany u pasażerów. Przyczynę wypadku przypisują szoferowi, który prowadził samochód nieco podchmielony.

Z S. Paulo i Rio

„Nowa polityka Brazylii“
Pod tym tytułem ukazuje się wkrótce na półkach księgarskich książka prezydenta republiki dr. Getulia Vargasa i będzie ona obejmowała całość rządów od zwycięskiej rewolucji w 1930 r. aż po rok bieżący. Dzieło obejmuje kłó 1500 stron i będzie wydane w liczbie 50 tysięcy egzemplarzy.

Fotografia Pani Prezydentowej

Z zakładu fotograficznego M. Rosenfeld w Rio zostają rozesłane do prasy brazylijskiej artystyczny upominek w postaci doskonałej fotografii pierwszej damy kraju, pani Darcy Sarmanho Vargas, małżonki pana prezydenta Vargasa. Potwierdza to zdjęcie egzemplarza, przeznaczony dla „Gazety Polskiej“ i dziękujemy uprzejmie.

Brazylia zarabia na handlu z Polską

Niemiecki dziennik paulistański donosi w num. z dn. 17.8. że w ciągu roku ub. Brazylia sprzedała Polsce towarów za 665 milionów, a sprowadziła polskich wyrobów za 329 milionów milrejsów. Handel z Polską jest dla Brazylii bardzo opłataną, gdyż sprzedaje ona dla Gdyni, gdyż sprzedaje ona dla Gdyni kupuje. W dzisiejszych ciężkich czasach, gdy handel międzynarodowy doznaje coraz większych ograniczeń, powyższy zysk brazylijski jest tak znaczny, że aż postronni obserwatorowie zwracają nań uwagę. Polska sprowadza z Brazylii głównie bawełnę i kawę.

Ile nas kosztują samochody

W ciągu pierwszych 4-rech miesięcy b. r. Brazylia sprowadziła z zagranicy samochodów, opoń i części samochodowych na łączną sumę blisko 250 milionów milrejsów.

Drogi i koleje paulistańskie

Wyjechał do Rio sekretarz spraw komunikacji w stanie S. Paulo Wilhelm Winter, aby przedłożyć władzom federalnym potrzeby drogowe w S. Paulo. Udział on w wywiadzie prasie, rioskiej, w którym stwierdził, że obecny interwentor dr. Adhemar de Barros cieszy się poparciem wszystkich sił politycznych stanu.

Z Rio donoszą równocześnie, że minister komunikacji w Rio gen. Merdoça Lima ma zamiar przedłożyć prezydentowi republiki plan rozbudowy kolei i dróg, jaki mógłby być wykonany w ciągu najbliższych 5-ciu lat.

Nadzwyczajny lot

Na lotnisku w S. Paulo wylądował olbrzymi samolot amerykański typu „Sewerskij“, który obiecał najpierw wyrzeźba oceanu Spokojnego, a wraca na północ wzdłuż Atlantyku. Podróż z Florianopolis (500 klm.) odbył on w 80 minutach a z S. Paulo do Rio w 45 minutach, czym ustanowił nowy rekord.

Nowe nieszczęście katastrofe

Na drodze do katastrze „Anhangá“ uległ nieszczęściu w Rio samolot wojskowy „Waco 5“. Skutkiem defektu w motorze, lotnicy musieli lądować wśród gaju pomarańczowego. Na szczęście, wypadek nie pociągnął za sobą śmiertelnych, skończył się na potłuczeniach i obrażeniach cieższych.

Bello Horizonte leży na cmentarzysku indian

Przy robotach ziemnych w stolicy stanu Minas natrafiono na przedmieściu Cardoso na ślady dawnej osady indyjskiej. Znaleziono tu liczne narzędzia kamienne i naczynia gliniane, w których Indianie w bardzo zamierzonych czasach zwykli grzebieć prochy swoich zmarłych. Na kości dotychczas nie natrafiono. Znaleziska są rozłożone warstwowo, co świadczy o tym, iż osada indyjska istniała tu przez długie czasy.

Pożar

Przy ul. Agostinho Gomes w

Nasi w U. S. A.

Dzień Pułaskiego
Tradycyjnym zwyczajem Kongresu Amerykański upoważnił Prezydenta Stanów Zjednoczonych do proklamowania 11-go października rocznicy śmierci gen. Kazimierza Pułaskiego. W dniu tym rządzone będą na budynkach rządowych w St. Zjednoczonych amerykańskie flagi narodowe, w szkołach zaś i kościołach urzędzone zostaną odpowiednie uroczystości.

Pamięć Kościuski
Superintendencja Akademii wojskowej w West Point N. Y., generał brigadier Jay L. Benedict oświadczył, że udzieli swego pełnego poparcia w sprawie, by nową zbrojownię, jaka się buduje w West Point, nazwać imieniem Tadeusza Kościuszki.

Oświadczenia to zostało wystawione Ignacemu K. Werwińskiemu, który pierwszy rozpoczął stara-

S. Paulo wybuchł wielki pożar w zakładach rymarskich firmy Pascoal Sorenti. Straż pożarna przybyła na miejsce bardzo szybko, lecz gaszenie ognia było połączone z trudnościami, a to dla braku dostatecznego ciśnienia wody w sieci kanalizacyjnej. Po godzinnej walce udało się opapować rozszalały żywioł. Szkody wynoszą 30 tysięcy mlr., lecz są pokryte ubezpieczeniem.

Mażeńska kłótnia

Małżonkowie Giovinazzo w S. Paulo, on starszy od niej o lat 20, żyli w ciągłych zwadach i kłótniach, aż zniecierpliwieni sąsiedzi udali się ze skargą do policji. Przed obliczeniem delegata jedno wymyśliło na drugie: „Mąż mój bij!“ — wołała Eugenia. „Zona moja się upija i wyrabia awantury!“ — dowodził Carmine. „A zatem nie chcecie żyć razem?“ — zapytał pan władza. „Tak, chcemy się rozjeść.“ — przytwardzili jednomyślnie małżonkowie. Na takie słowa delegata odesłał oboje do domu z poleceniem, aby Eugenia spakowała manatki i poszła sobie zamieszkać w odosobnieniu od męża, dopóki nie postanowią zejść się z powrotem i żyć przykładnie. Za pół godziny Eugenia wpada z powrotem na policję, biadając: „On chce mnie zabić!“ Delegat policji rozstrzygnął sprawę po salomonowemu i zatrzymał kobietę na stacji policyjnej, gdzie ma opiekę przed mężem i bezpłatne mieszkanie, co prawda za kratami.

Nasi w Argentynie

Przechodzącemu ulicą Tucuman w Buenos Aires, obok banku P.K.O. czy to nowoprzybyłemu emigrantowi, czy też ciągle podróżującemu marynarzowi polskiemu, rzucają się w oczy gustownie ubrane okna wystawowe i napis — sklep polski „Polonia“.

Wchodzimy do środka. Lokal szczerze wypełniony towarami mieszanym, od igły, guzika czy papierosa począwszy, na skórkach krokodylich lub tygryskich skończywszy. Można również nabyć pisma polskie i krajowe. Na jednej ścianie wiszą dużych rozmiarów portrety: Prezydenta Mościckiego, Marszałka Smięgłego-Rydzka i śp. Marszałka Piłsudskiego, oraz kilka dużych obrazów batalistycznych Kossaka.

Korzystając ze sposobności, rozpoczynamy rozmowę z właścicielami sklepu. Jeden, to wyśoki o pwańczej twarzy p. Prucna a drugi średniego wzrostu energiczny p. Góral.

— Jak długo już panowie prowadzą to przedsiębiorstwo?

— Dwa lata prawie upłynęło, i jakśmy zaczęli prowadzić ten interes. Przedtym mieliśmy nie-najgorszą pracę i zaoszczędziliśmy trochę gotówki, lecz nam się uprzykrzyło ciągle pracować na kogoś, w ten sposób człowiek do niczego nie dojdzie. Więc po namyśle postanowiliśmy zająć się handlem. Zebraliśmy do spółki około 1,500 pezów, i wynajęliśmy lokal tuż obok Banku P.K.O. w tym przekonaniu, że między swoimi prędzej będzie można wytrzymać. Trzeba przyznać, żeśmy się nie zawiedli.

— Na ile panowie obliczają dziś swój towar w sklepie? — pytamy.

— Przed paru tygodniami — pada odpowiedź — zarejestrowaliśmy naszą firmę przed władzami tutejszymi pod nazwą „Casa Comercial Polaca“ importacji i eksportacji (Dom Handlowy Polski, import i eksport), to nas oszacowano na 20,000 pezów.

— Jak to panowie się trudnią również importem i eksportem?

— Owszem — odpowiada skromnie p. Góral. — Do Polski wystawiliśmy już kilka transportów skór suszonych z jaszczurek, żab, węzłów, krokodyli i t. p. Ostatnio przewożącymi per-traktacje na wysyłkę większej ilości skór byłych. Z Polski sprowadzamy: wyroby bursztynowe, zabawki dla dzieci i rami przedstawicielstwo na import chmielu. Na przyszłość — ciągnie dalej nasz rozmówca, — mamy jeszcze lepsze rozmówki, bośmy nawiązali kontakt z

Wyszła w Buenos Aires nowa książka o Paragimie Zygmunta Robaka „Dziwy Brazylijskie“ w G. nabycia w w. G. „Gazeta Polskiej“

Cena egzemplarza 5\$000

Należność nad-syłać można markami pocztowymi pod adresem „Gazeta Polska“ Caixa postal „B“ Kurytyba

A Campanha de Nacionalização nos Estados do Sul

Pelo Major NELSON BANDEIRA MOREIRA, do E. M. da 5. R. M

A campanha de nacionalização, Brasil, que emprestemos o maior concurso de todas as nossas energias; que nos unamos em um bloco capaz de tornar-se a base de uma verdadeira nacionalidade; que continuemos — civis e militares — na mesma cooperação acentuada, no mesmo trabalho de disciplina, de plasmar, de educar e de dirigir o elemento humano, para que ele estimulado e vibrando unisono em torno de ideais nacionais seja fiel e colabore a fundo, na obra preciosa que é a defesa de nossa soberania.

Somos no odo de capacidade de energia já comprovada: pela obra impercível dos extraordinários bandeirantes do século XVII, através dos sertões inhospitos e longínquos de Minas, Goiás e Mato Grosso até o Amazonas; pela bravura, que se pode reproduzir em qualquer época, das hostes brasileiras de HENRIQUE DIAS, FELIPE CAIARA, e VIDAL DE NEGREIRO, varrendo do solo nacional os audaciosos conquistadores holandeses; pelos acontecimentos que precederam a determinaram

Brasileiros, que emprestemos o maior concurso de todas as nossas energias; que nos unamos em um bloco capaz de tornar-se a base de uma verdadeira nacionalidade; que continuemos — civis e militares — na mesma cooperação acentuada, no mesmo trabalho de disciplina, de plasmar, de educar e de dirigir o elemento humano, para que ele estimulado e vibrando unisono em torno de ideais nacionais seja fiel e colabore a fundo, na obra preciosa que é a defesa de nossa soberania.

SOC. COOPERATIVA

SULBRASPOL

Sociedade Cooperativa

Porto Alegre Rio Gr. do Sul
Rua Siqueira Campos, 1170 — Cx. post. 246

Handel wymienny Polsko-Brazylijski na rachunek własny i komisowe.

Przedstawicielstwa generalne polskich firm eksportujących we wszystkich zakresach przemysłu i wytwórczości.

Wyłączni przedstawiciele na stan Rio Grande do Sul firmy Agencia Poloneza de Viagens (Syndykat Emigracyjny) w Rio de Janeiro

Przejazdy do Polski i wszystkich punktów Europy na szybkich i komfortowych statkach Gdynia-Ameryka Linie Żeglowne.

Bilety okrężne i karty wezwania z Polski i innych punktów Europy klasy „Luxe“, 1-ej, 2-ej i 3-ej (kabin).

Wyłączni reprezentanci na Brazylię czołowej w Polsce wytwórni Fotochemicznej „ERO“ w Poznaniu (patrz inne ogłoszenie).

Radioodbiorniki polskiej produkcji (wkrótce do dyspozycji)

Udzielamy wszelkich informacji z najwyższą satysfakcją i bez zobowiązania ze strony zainteresowanej. Wizytujcie nas, lub piszcie!

Właściwi przedstawiciele na stan Rio Grande do Sul firmy Agencia Poloneza de Viagens (Syndykat Emigracyjny) w Rio de Janeiro Przejazdy do Polski i wszystkich punktów Europy na szybkich i komfortowych statkach Gdynia-Ameryka Linie Żeglowne. Bilety okrężne i karty wezwania z Polski i innych punktów Europy klasy „Luxe“, 1-ej, 2-ej i 3-ej (kabin).

Gdynia-Ameryka

Linje Żeglowne S. A.

Linja Południowo-Amerykańska

LAMPOR & HOLT LINE — Rio de Janeiro

Komunikacja na naszej polskiej linii okrętowej odbywa się regularnie polskimi okrętami:

Pułaski i Kościuszko		ROZKŁAD JAZDY JEST NASTĘPUJĄCY:			
	KOŚCIUSZKO	PULAŚKI	KOŚCIUSZKO	PULAŚKI	
Gdynia	—21-9	23-9-10-11	21-10-14-12	25-11-18-1	
Kiel Holtenau	—20-9	24-9-15-11	22-10-13-12	26-11-17-1	
Boulougen Sur Mer	—19-9	—13-11	12-12	15-1	
Dakar	—11-9	3-10-5-11	31-10-4-12	5-12-7-1	
Victoria	—2-9	—28-10	25-11	30-12	
Rio de Janeiro	—1-9	12-10-27-10	10-11-24-11	14-12-29-12	
Santos	—31-8	13-10-26-10	11-11-23-11	15-12-28-12	
Rio Grande	—	15-10	13-11	17-12	
Montevideo	—	16-10	14-11	18-12	
Buenos Aires	—	17-10-22-10	15-11-19-11	19-12-24-12	

Informacje i sprzedaż kart okrętowych z Polski i do Polski skuteczniają: **ODDZIAŁY SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO W WARSZAWIE: AGENCIA POLONEZA DE VIAGENS — Av. Rio Branco, 19 A RIO DE JANEIRO**

AG. POLONEZA DE VIAGENS Rua Libero Badaró, 561 2-a sobreloja tel. 2-3851 SÃO PAULO

ORAZ AGENCJA FIRMA „BRAZPOL“ (EMILIANO & MAZUREK) — Av. João Pessoa, 71 „Caixa Postal“ (111) — Telefon 1-7-6-1 — KURYTYBA

SULBRASPOL — Rua Siqueira Campos 1170 — Caixa Postal, 246 PORTO ALEGRE

a nossa independência; pelas diversas guerras que o Brasil empreendeu contra o estrangeiro, não com intuídos imperialistas, que jamais teve, mas para libertar povos irmãos da tirania dos Rosas, dos Aguirres e dos Lopes; pelo desbravamento e colonização da Amazonia; pela abnegação admirável desse legadário sertanejo mineiro, que se chamou JOSÉ FRANCISCO LOPES, o imperterrito guia da Retirada da Laguna, que se tornou, num certo momento e de certo modo, a figura sobre todas principais dessa epopéia de nossa raça; pela honra militar de ANTONIO JOÃO, o valoroso tenente Comandante da Colônia Militar de Dourados, cujo sangue derramado e o dos seus 16 companheiros, serviram de protesto solene contra os invasores do solo de nossa Pátria; pela adoção da forma de governo republicana, pela adoção finalmente, da arbitragem para dirimir todas as suas questões externas, forma mais consentânea com os são preceitos da verdadeira civilização que essa outra que estabelece o supremo direito da Força.

Quatro séculos de existência e pouco mais de uma vida autônoma, apresenta o povo brasileiro todo esse ativo de qualidades de energias e de conquistas de espírito, que despertam o verdadeiro nacionalismo, o sentimento de brasilidade; que justificam, vigorizam e nobilitam o amor da Pátria. Ainda que jovem o Brasil já possui, indiscutivelmente, uma população de vitalidade extraordinária. E tudo lhe indica, tudo lhe vaticina, para o futuro, o mais retumbante sucesso, as perspectivas da consolidação da nacionalidade, da expansão das suas forças econômicas e do apuro de sua cultura; o repontar de uma nova e fulgida aurora, pois que não arrasta consigo taras seculares, nem problemas internos de solução difícil quanto ao aspecto social.

Sejamos crentes de nossa valia! Tenhamos fé nos destinos de nossa Pátria

Polecaj „Gazetę“ Przyjaciółom

Niezawodna przy łupiezu i wypadaniu włosów. Robi włosy silnymi, jedwabistymi i perfumuje je.

Najlepszy środek przy niedomaganiach skórnych w częściach owłosionych

Wszystkich aptekach i drogeriach

Wyrób Lab. „Minancora“ w Joinville

Kaszel?

Forcreal

Nietylko uspakaja natychmiast kaszel ale równocześnie wzmacnia on także płuca i dezynfekuje drogi oddechowe.

Pamiętaj o Forcreal!

Do nabycia we wszystkich aptekach

Prawdę mówiąc, była nam ta zwłoka na rękę, gdyż praca była jak dla zabawki, a pensję odbieraliśmy wyjątkowo bardzo regularnie w miejskowym biurze podatkowym, nie dziw więc, żeśmy szefowi sekundowali w jego dziwacznych, biurokratycznych zaprawianiach.

Z Zawadilami sąsiadowała po drugiej stronie pani Mercedes, wdowa po pastorku protestanckim, a matka trzech nadobnych poddolgów, z których najmłodszy dobiegł trzyletni. Panny miały być, zdaniem matki, nadzwyczaj cnotliwe, jak na córki sługi bożego przystało, a niektóre usterki w urodzie, wynagradzając stokrotnie ich niewinne i czyste jak trylant siewki. Dom ich był parterowy z piętkierkiem, o dwóch oknach wychodzących na podwórze Zawadilów. Na tymo wzniesieniu znajdowała się dla bezpieczeństwa sypialnia owich trzech bogiń.

Pewnego pięknego poranku grudniowego, nim jeszcze słońce ukazało swe oblicze promienne, wyrwały nas ze snu przeraźliwe krzyki kobiece, wśród których górowała głośno, spazmatycznie zawołanie jednej z uczestniczek. Niebawem wszystko, co żyło w podwórku, zmieszalo swe wystraszzone głosy z piekielnym harmiderem kobiet. Gęsi darły się w zataczając półkola z opuszczonymi skrzydłami, belkotła z wzięciem coś w swoim języku. Alz prym trzymał w tym koncercie „Terror”, stary emeryt podwózkowy, który podobnie bezbrzońny mordę, wył w niebogłosy, jakby go żywcem ze skóry obdzierali.

Wyrzaliśmy przez okno na ulicę. Niebieska okienka złotego domku z przeciwną uchyliła się właśnie i w oknie ukazała się na moment „Husta Marianna” (Maria gorda) handlarka bananów, zielonej kukurydzy, orzeszków ziemnych, migdałów piniorowych i innych delikatesów krajowych. Nastawiła ucho na dochodzącą ją hałas, przyglądając chętnie kędzierzawe, niesierne łosy, obciążoną na sobie zieleni niegdysz neglą i ukazała się nagle w otwartych drzwiach wchodowych; spojrziała szybko w jedną i drugą stronę i pociągnęła się zwinnym krokiem ku mieszkaniu pani Mercedes, o ile jej na to więcej jak wspaniała biust i daleko ponad normalną miarę

wybijały do nie przyległości pozowały. Nie nadarmo zwano ją także złośliwie „Carne sem osso” — (mięso bez kości).

(Powoli krzyki ustąpiły miejsca głośniejszej, hałaśliwej rozmowie, z której nic nie było można wywnioskować, gdyż, zwyczajem kobiet, mówiły wszystkie jednocześnie, nie słuchając jedna drugiej, lecz starając się ile możności wzajemnie przekrzyknąć.

Zaczęły nareszcie napływać i dalsze sąsiady, ale — rzecz dziwna — u Zawadilów dotychczas nikt się nie obudził, a przecież Niemiec zawsze pierwszy był na nogach.

Zaintrygowana afera wystąpiła na zwiady Cezara, kasztanowego mulata, pełniącego u mnie obowiązki posłańca, kucharza, sekretarza i straży przybożnej. Niedługo powołał z wiadomością, że baby, jego zdaniem, powarowały.

— Wiadomo przecież panu, — mówi — że dentysta tak w ziemie, jak w lecie codziennie wczesnym porankiem przed wschodem słońca, kiedy to jeszcze każdy rozsądny człowiek w łóżku się wygrzewa, oblewa się całymi naczeciami i nago zimną wodą przy studni, a potem biega boso, jak wariat, po zroszonym trawniku wzdłuż parkanu, aby się rozgrzać. Ołóż licho nadoła, że jednej z córek wdowy Mercedes, tej średniej, śniło się — dzisiaj nad ranem coś takiego, czego, jak z rumieńcem na twarzy oświadczyła, nie może powiedzieć, a gdy się obudziła, wstała i otworzyła okno, aby świeżym powietrzem odetchnąć; w sam raz odbywał właśnie dentysta swą wodną kurację cały goły, jak na świat przyszedł. Panna nie przyzwyczajona na jawie do takiego widoku, dostała spazmów czy ze zgrozy, czy ze tęsknoty, a teraz nie wiadomo, co z tego będzie, bo się baby okrutnie odgrażają.

Chciałem się również czegoś dowiedzieć od Mariki, która cała w pąsach wracając do domu, przechodziła właśnie koło mego okna.

— Co się to tam stało, przyjacielu? — zainteresowałem się, — obciągnięta na sobie zielony niegdysz neglą i ukazała się nagle w otwartych drzwiach wchodowych; spojrziała szybko w jedną i drugą stronę i pociągnęła się zwinnym krokiem ku mieszkaniu pani Mercedes, o ile jej na to więcej jak wspaniała biust i daleko ponad normalną miarę

F. DYBOWICZ

Sąsiad

(Dokończenie)

— Kto by się to był po nim spodziewał? takiego świętoszka zawsze udawał, aż się pokazało, co to za ziółko. Tacy najgorszą Zonę młodą nieboga ma przecie w domu, dziećka tylko co patrzyć, a ten hurwot lubieżny na cnotę urczywych dziewcząt nastaje. O tym, czego się dzisiaj dopuścił, siatecznie kobiecie nawet mówić nie wypada. Sodoma i tyle! — zawołała jeszcze i wzrusiła ręce nad głowę, jakby zemsty niebios na uwodziciela cnotliwych dziewic wzywała, podreptała dalej i drzwi otworzyła do wiejskiej rezydencji.

Zaroiło się w całym miasteczku, jak w mrowisku, gdy ktoś nieopatrznie nęga o nie zawadzi, zwłaszcza u kobiet prawdziwie, czy udane oburzenie doszło do zenitu tak, że zapalczysze głośno złynchowanemu Bogu ducha winnego człowieka.

„Powieś draba na suchej gałęzi, niech się korwy jego wstrętnym ścierwem delektują! — wołała skłębiona Brygida, żona rzeźnika z Rua das Tropas. „Na tej maszynie bym go posiekała”, krzyczała wskazując palcem na zardzewiałą maszynę do mielecia miedzi „ochłapów, stojącą na ładnie.

Cóż się to stało — hej? — zapytał głuchy kompletnie dróżnik Fidelis, nadstawiając dłoń i tak już ogromnego kłopotu uscha.

— Nie słyszeście go? — hej? — To czemu nie uważa! — hej? — A mówię tu kilka razy praktykowi, żeby dziurę zasypać kazał, bo o wypadek nie trudno, ale gdzie tam... —

— Gadają z głuchym! — rzekła z pogardą rzeźniczka, zawiązując w gazetę kawał waty, na którą już od pół godziny, obliżując się łapczywie, czekał stary neger Baptysta, od niepamiętnych czasów nosiwoda publicznego.

Mężczyźni się śmiali z całej afery, co jeszcze bardziej krukowi białołowy jątrzyło. „Kruk

przywijażuje do nogi stołowej, by go śledzić nie mogła, jeszcze inna, że na stołku operacyjnym więcej zagłada do oczu klientki niż do zębów, to znów, że go widziawszy, jak służącej aptekarza zdaleka na migi coś nieprzystawiało proponowało i t. d. Przytaczały kobiety nawet takie fakta, przed którymi pióro wstydlawie się cofa.

Wybałuszył oczy i otwarił gębę od ucha do ucha stary policjant ze zdziwienia, że takiego powtóra święta ziemia cierpliwie dotychczas nosi, zdziwił się także delegado, ale przewrotnością kobiecą, najbardziej jednak zdziwił się sam oskarżony, że dopiero dzisiaj i to od drugich dowiedział się o tylu karygodnych uczynkach przez siebie popełnionych. Chciał się bronić, chciał wytłumaczyć, że już od szeregu lat leczy swoje rozrządzone nerwy zabiegami wodnymi Kneipa, czego przecie nie można robić w ubranu, że mu nawet w głosie nie powstało wodzenie na pokuszenie kobiet, że... Nie pozwolił mu nawet dokończyć rozindygowane kobiety, zakrzyczały go.

Delegat, stary praktyk, znający już skądąś cały przebieg skandalu i przekonany o niewinności pod sądowego, aby się pozbyć kłopotu, wyraził ubolewanie wobec kobiet, że nie może sam rozsądzić sprawy, gdyż tak ciężkie przewinienie należy do kompetencji sędziego dystryktalnego, do którego sam skieruje oskarżenie poparte tylu świadkami wiarygodnymi, aby obwiniony poniósł karę, na jaką stokrotnie zasłużył.

Już kobiety były zadowolone z osądzenia delegata, i przekonane święcie, że oskarżony skazany będzie za ich przyczyną na najwyższą karę, gdy matka trzech cór, odchrząknawszy znacząco, zwróciła się do delegata z następującą reklamacją:

— Dobrze to, że zbrodniarz zostanie przykładnie ukarany, że przy pomocy Bożej, a dla dobra mieszkawców może i zmarnieje w kryminalo, ale to przecie nie zmyje plamy, jaką spługawił ma córki, ukazując się jej w tak ohydny sposób. Jej się należy odszkodowanie, zważywszy, że właśnie teraz miała wyjść zamężna z bardzo porządnym i zamożnym człowiekiem, a po tym, co biedaczka wbrew swej woli ujrze-

ła, prawdopodobnie wszystko przepadło, Pan to rozumie... Mężczyźni nie lubią, by ich przyszła żona widziała już przedtem to, czego im nie powinna widzieć... Pan to przecie rozumie, — powtórzyła jeszcze raz i zakończyła przemowę boleściwym słowem.

— Ależ tak — zapewnił ją ołudnie delegado — w taką zbrodnię nie wystarczy więzienie, a ten kto się jej dopuścił, zmuszony będzie osobie pokrzywdzonej wypłacić odszkodowanie w wysokości proporcjonalnej do posiadanej majątku, obliczonej przez wyższą władzę kompetentną, aby się stało zadość sprawiedliwości boskiej i policyjnej.

Ucieszyła się kobieta oświadczeniem delegata i w drodze powrotnej do domu wstąpiła do sklepu gryjejką Selima Mansura gdzie na rachunek spodziewanego odszkodowania nakupiła mnóstwo futerałów, mających służyć do podniesienia urody nadobnych córeczek. Nawiasem mówiąc — tak łatwowierny, a łasy na zyski Selim jak i pani Mercedes czekają dotychczas z utęsknieniem na obiecanie przez delegata odszkodowanie.

Najgorzej jednak wyszedł na całej awanturze nicwinnie ocerzoniony i Bogu ducha winien mój sąsiad, stracił bowiem jako aktoryczny satyr całą żeńską klientelę, która w zawodzie dentystycznym odgrywa najważniejszą rolę; zęby u kobiet bowiem winny się znajdować zawsze w dobrnym stanie, jako że służą nie tylko do żucia pokarmu i szczyrzenia w stronię mężczyzny, ale bardzo często jako broń bardzo skuteczna tak ofensywie, jak w defensywie.

Biedak przeniósł się w inną odległą okolice, dokąd przeszedł o kopyc, wzywając mu wyroddnieniu nie doszła; — jak się później dowiedziałem, zaczął „że zmartwienia” coraz częściej do kieliszka zaglądać tak, że wkrótce popadł kompletnie w zgubny nałóg pijaństwa. Można by powiedzieć, że zamienił Kneipa na kniajpe.

Oby ta smutna, ale niestety prawdziwa historia, była przestrożą dla wszystkich tych mężczyźni, którzy, czy to w jakimś ukrytym, karygodnym celu, czy też nawet bezinteresownie i mimo woli, jak mój sąsiad, dają publicznie zgorszenie!

Obywatel k... chęć kapłaś... natknął się w... twardy prze... wiodły w wi... wiekiemu sw... poznał w z... szcękę jakie... wieść, że są... nego Smoka... pęk nad wia... jak grosi ba... po spożyciu... Kraka baran... Znależiski... uczeni i roz... doskonałe za... ka mamula...

Co nowego w świecie

Odkrycie Olbrzymiego Wodospadu w Argentynie

Miejscowości około 80 km od miejscowości Olera, w terytorium Misiones w Argentynie odkryto przypadkowo nowy wspaniały wodospad, któremu nadano nazwę „Salto Encantado”.

Nowo odkryty wodospad ma niemal tę samą wysokość, co Iguaçu, mianowicie 57 metrów. Spadająca prostopadle woda z wysokości 57 metrów, gubi się w naturalnym tu: elu podziemnym, i wypływając na powierzchnię w odległości około 200 metrów, tworzy drugi wodospad o wysokości 25 metrów.

Ulica Piłsudskiego w Grecji

W Missolonghi, świętym mieście Grecji, jako dalszy ciąg uczty z okazji zwycięstwa, odsłonięciem pomnika Polaków, poległych za wolność Grecji, odbyło się oficjalne naniecie jednej z głównych ulic miasta nazwy Marszałka Józefa Piłsudskiego. Burmistrz miasta Missolonghi w obecności władz i licznej publiczności odsłonił tablicę marmurową na rogach ulicy z napisem „od osztrachou Piłsudski” (ulica Marszałka Piłsudskiego). Burmistrz wygłosił przemówienie, w którym podkreślił zasługi wielkiego Marszałka dla Polski.

Czyje złoto?

W skarbcu podziemnym „Banku Francji” w Paryżu jest złożona część zapasów złota z „Banku Hiszpanii”. Rząd w Walencji i Barcelony zażądał wydania mu tego złota, jako prawowitemu rządowi Hiszpanii; ponieważ przeciw temu wystąpił rząd powstańczy z Burgosa i Salamanki, więc sprawa poszła do sądu. Francuski Sąd Apelacyjny orzekł, że złoto hiszpańskie powinno jeszcze pozostać w skarbcu francuskim do zakończenia zawarcia, bo gdyby teraz Bank Francuski oddał to złoto rządowi w Barcelonie, to potem jakiś inny,

nowy rząd hiszpański mógłby tego nie uznać i żądać w imieniu całej Hiszpanii od „Banku Francji” ponownej wypłaty tych pieniędzy. Więc lepiej poczekać.

Rozstrzelanie Chińskiej Mata-Hari

Piękna i kusząca Lei-Lai, promieniąca młodością, dwudziestoletnia „królowa piękności” Szanghaju, została rozstrzelana w Han-Kou, w generalnej kwaterze armii chińskiej. Przyrzeczono jej uratowanie życia, jeśli zgodzi się mówić, ale chińska Mata-Hari nie chciała wydać swoich tajemnic. Milczała i uśmiechała się stojąc przed oddziałem egzekucyjnym, przed którym nie zadrżała ani na chwilę. Piękną Chinę aresztowano w jednym z pokoi hotelowych w Han-Kou. Znaleziono przy niej tajne papiery, dowodzące, że odgrywała ona główną rolę w szpiegowskiej sieci japońskiej, pokrywającej całe Chiny. Utrzymywała ona stały kontakt z pewnym Japończykiem, ukrywającym się w Hong Kongu, któremu dostarczała regularnie ważnych informacji, — zdobywanych dzięki swojej piękności i niezwykłej zręczności od chińskich oficerów.

Podejrzenia padły na nią, gdy dowiedziano, że podjęła czek na kwotę 20.000 dolarów, wysłanych do Han-Kou przez wysłańców z Hong Kongu. Ani grzyby, ani przyrzeczenia nie zdolały skłonić jej do wydanja tajemnicy.

Dlaczego Upadło Państwo Mayów

Przeprowadzone ostatnio badania wyjaśniły całkowicie tajemnicę dotychczas przyczyny upadku potężnego państwa starożytnych Mayów w Ameryce środkowej. Około roku 600 po Chrystusie, stojący na wysokim stopniu cywilizacyjnym Mayowie zaczęli masowo wymierać, a rezerwy ich przetrwały dotychczasowe siedziby, emigrując w okolice Julatanu, gdzie uległy woj-

Patrzmy na Pragę Czeską

Stolica republiki czeskosłowackiej Praga, o której pobratymcy nasi lubią chętnie mówić „złota Praga”, leży nad Wełtawą, dopływem Łaby, która uchodzi do morza pod Hamburgiem. Z Polską łączy Pragę wiele wspomnień, stąd była rodem Dubrawka, żona pierwszego historycznego władcy Polski Mieszka I, a syn Mieszka i Dubrawki, pierwszy koronowany król polski, Bolesław Chrobry zajął był przejściowo ówczesne państwo czeskie, opierając granice Polski o Dunaj. Nad miastem, na pięknym wzgórzu wznosi się starożytny zamek Hradszyn, stolica dawnych królów czeskich, dziś rezydencja prezydentów, do niedawna Masaryka, obecnie Benesza. — Na obrazku Hradszyn z częścią miasta, położoną nad Wełtawą.

zawarte są w amerykańskiej Deklaracji Niepodległości czyli konstytucji uchwalonej w 1776 r., a mianowicie:

1. Hasło równości — „wszyscy ludzie stworzeni są jako równi”.
2. Zasada nienaruszalnych praw — „ludzie obdarzeni są przez Stwórcę pewnymi nienaruszalnymi prawami, do których należy prawo do życia, wolności i starania się o szczęście osobiste”.
3. Teoria, że początku rządu należy szukać w świadomości akcji czy umowy społeczeństwa — „rządy ustanawiane są pomiędzy ludźmi, otrzymując zakres swych praw i odpowiedzialności z wiązania rządu z obywatelami”.
4. Prawo obywateli tyranii, to znaczy prawo rewolucji czy oporu — „gdy jakkolwiek forma

wzorem starożytnych „olimpiad” greckich. Ostatnia „olimpiada” była w sierpniu roku 1936-go w Niemczech, w Berlinie, a następną miała być w roku 1940-tym w stolicy Japonii, Tokio. Czyniono już do niej różne „przygotowania”. Jednak teraz rząd japoński orzekł, że czas w Japonii nie są odpowiednie do tego, aby Japonia miała inne kłopoty na głowie z powodu wojny. Wobec tego urządzenie tej olimpiady przypadnie innemu państwu w udziale. Mówią się o to Finlandia. Mówią też jednak i o Anglii, i o Norwegii. Oby jednak znów nie przeskoczyła temu jakaś nowa wojna!

Zasady, którymi się rządzą Stany Zjedn.

Cztery podstawowe zasady

rządu stanie się zaprzeczeniem owych celów, wówczas lud ma prawo zmienić lub obalić taki rząd i ustawić nowy rząd”.

SANGUE SANGUE SANGUE

SANGUENOL

(Formuła niemiecka)

Jedyny lekarstwo w świecie z 8 środkami wzmacniającymi: fosfat, wapno, arsenik i t.d.

Po 20 dniach użycia zauważa się:

1. Ogólny powrót sił i zwiększenie apetytu.
2. Całkowite zniknięcie bólów głowy, bezsenności i nerwowości.
3. Usunięcie depresji i nerwowości w ich wyczerpaniu i płci obojga.
4. Nabranie na ciele wagi 1-3 kilo.

SANGUENOL JEST WIELKIM WYNALAZKIEM NAUKOWYM — orzeczenie dra Manoela Soares de Castro.

Koloniści! Uwaga!

Do pracy w gospodarstwie polecam Wam narzędzia mego wyrobu, znane już szeroko i wypróbowane, najlepszej jakości.

Ostrza do plugów, Hamulce do wozów, Młotownie do prostej słomy

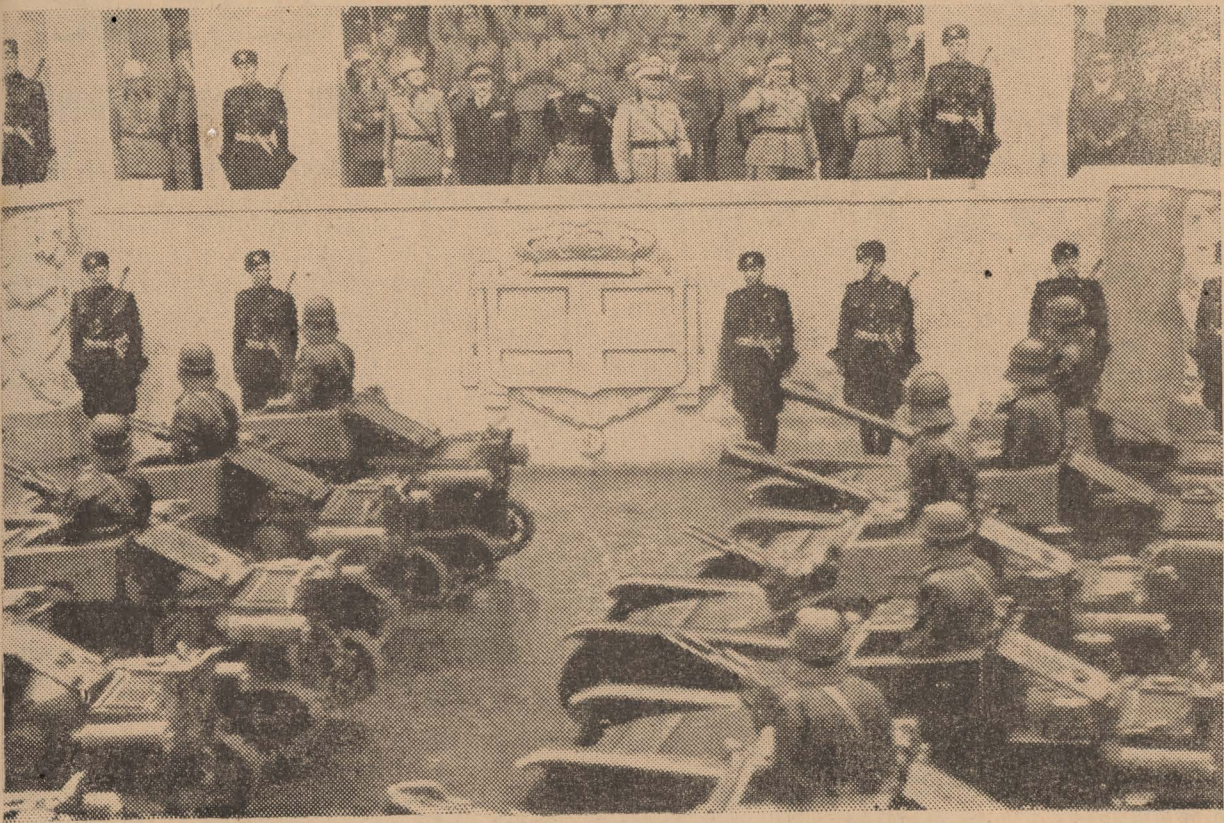
Żądacie tych wyrobów mojej marki w Waszych sklepach. Jeśli nie otrzymacie, piszcie wprost pod adresem:

Stanisław Szezyplor
ZAKŁAD MECHANICZNY
Centuda w Guajwira Parana

Granja Sant'Anna

Dr. Hella w Campo Comprido

Ma na sprzedaż znany i masowy sprzęt do maszyni przychówek od Ed. Schwedera, przychówek od par, sprowadzonych z najlepszych obór niemieckich

EUROPA UZBROJONA

Mimo iż 20 lat temu głoszono, że „wielka wojna“ będzie ostatnią wojną, bo ludzie, którzy napa-

lit crackim, gdy świetni pisarz Tadeusz Boy Zalewski, znakomity Tomasz Arcydział piśmiennictwa francuskiego, za co Francja obdarzyła go odznaką Legii Honorowej, nie różniony krytyk i felietonista — został skazany przez sąd warszawski na 10 dni aresztu, całe szczęście, że przy-

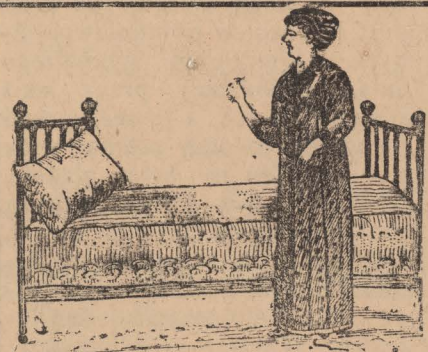
Do każdego zeszytu będą dołączone, oprócz wywiadów Redakcyjne — komentarze krytyczne w 4-ach językach: polskim, angielskim, francuskim i niemieckim. Wydawnictwo ukazywać się będzie w prenumeracie. Ukazanie się pierwszego zeszytu dzieła Chopina projektowane jest pod koniec b.c.

Od Redakcji: — Pomnikowe to wydawnictwo utworów największego muzyka polskiego i jednego z największych mistrzów muzyki światowej powinno się znaleźć u nas w Brazylii w każdym domu, który pielęgnuje muzykę. Spełnimy w ten sposób ważną misję kulturalną. Muzyka jest dziedzina, dostępną dla wszystkich, bez względu na różnice

językowe, a Szopen jest geniuszem polskiej twórczości. Przy-swojmy Szopena sobie i naszym sąsiadom! Wydawnictwo dzieła Szopena można zamówić w którąkolwiek z większych księgarni lub pismańskich.

Okazja

Z powodu wyjazdu sprzedam fabrykę cukierków, dobrze montowaną, samą lub wraz z domem 12 x 20. W tym 7 pokoi dużych, salon na fryzjerskie, na sklepik i oficynę, w której mieści się fabryka marmurów, wyceментowana. Jest instalacja światła elektrycznego i kanalizacja wody. Dwie praktyki na podwórku, i inne do budowy. Niewielki ogródek i sporo drzewek owocowych. W razie potrzeby mogę nauczyć produkcji cukierków. Ulica General Alameda CASTRO, Parana. Informacja na miejscu. — M.F.—

Poniżej ceny sprzedaje meble jedynie CASA DAVID Ładne meble w polskim stylu. Postawiliśmy zarządzić generalną wyprzedaż z 10 proc. i 20 proc. opustu. — Ujrzyć, to znaczy uwierzyć! Przyjdźcie do CASA DAVID, zanim kupicie gdzieś indziej

Meble? — Tylko CASA DAVID Uważajcie, skład ma 4 drzw. Mamy też maszyny do szycia

CASA DAVID Rua S. Francisco nr 322 — Telefon 1-6-7-1

„CRUZEIRO“ „SURPRESA“

Jedynie marki które powinny być używane przez wszystkich, którzy dbają o swe zdrowie

MLYN W JOINVILLE (Caixa postal, 110)

AGENCI W KURYTRBIE:

LATTES & Cia

Caixa postal, 325

Telefon 7-2-2

RUA MARECHAL DEODORO, 23—CURITYBA

Z Polski

Smok wawelski mamulem

Obywatel krakowski Józef Hachtaj kłapał się w Wisłę naprzeciw klasztoru Norbertanek, gdy natknął się w zwirze na ostrego i twardego przedmiotu. Wyjął go z wody z wielkim trudem i ku wielkiemu swemu zdziwieniu rozpoznał w znalezionej obrzydliwej szcękę jakiegoś potwora. Odrzucając ją do wody, wrócił do Krakowa wieść, że są to kości legendarnego smoka wawelskiego, który pękł nad Bałką — napisano się — jak gosi was! — spory wódz po spożyciu podrzuconego przez Krakę barana z siarką.

Znależkiem zainteresowali się uczeni i rozpisali, że jest to doskonale zachowana dolna szczęka mamuta, przedpotopowego

stonia, który żył także na ziemiach polskich.

O masonerii

Niespodziewanego rozgłosu nabrała w Polsce sprawa masonerii (wolnomularstwa), a poruszył ją pierwszy, były szef rządu prof. Leon Kozłowski. Zdaniem jego, choć polskie należą do dwóch głównych obrzędów: francuskiego „Wielkiego Wschodu“ i angielskiego „Obrzędu Szkockiego“. Polska ma posiadkość około 2,500 masonów, są to przeważnie osoby, zajmujące polityczne stanowiska w życiu państwowym i państwowym. Według Kozłowskiego do masonerii należą m.in.: Paderewski, gen. Sikorski, b. marszałek sejmu Rataj, działacz prawicowy Stroński.

Zydzi należą częściowo do po-

wyższych obrzędów, a częściowo mają własny odłam.

Kozłowski zastrzegł się przed wytaczaniem tej sprawy na ulicę, chodził mu o to, aby zajął się nią rząd i sejm, przeprowadzając ustawę przeciw-masonszą.

Co do podanych wyżej nazwisk, nastąpiły natychmiast zaprzeczenia, stwierdzające, że Paderewski i Sikorski nie są masonami. Stroński bierze procesował Kozłowski o oszczerstwo. Rataj oświadczył, że nie ma z masonami nic wspólnego, rzucił podstępnie, iż Kozłowski przez wystąpienie swe zamierzał odwrócić uwagę społeczeństwa od różnych innych, szkodliwych i „rozgonych“ „lóż“, „kramików“ i „agencyjek“, zakonspirowanych w Polsce a działających na jej szkodę może nawet w większym stopniu niż przeceniana zanadto masoneria.

Oh, „My Boy“!

Zakołowało w polskim świecie

Dzieła Fryderyka Szopena

Instytut Fryderyka Chopina w Warszawie przystąpił do druku pierwszych zeszytów (Ballad, Preludiów, Sonat i Wałców) zbiorowego, krytycznego wydania dzieł Fr. Chopina, opracowanych p/g autografów i pierwszych wydań pod red. I. J. Paderewskiego.

Prace redakcyjne są prowadzone pod kierunkiem I. J. Paderewskiego w rezydencji Mistrza w Morges (Szwajcaria) przy udziale powołanych przez niego, prof. Józefa Turczyńskiego oraz Dr-a Ludwika Bronarskiego.

Nad stroną artystyczną pomnikowego wydawnictwa czuwa p. Mieczysław Kotarbiński — Profesor Akademii Sztuk pięknych w Warszawie.

Stroną wydawniczą zajmuje się specjalnie powołana Instytut Komisja Wydawnicza w osobach pp.: Mieczysław Idzikowski — wydawcy, Witolda Maliszewskiego — Profesora Warszawskiego Konserwatorium, Dr. Jana Piątka — wydawcy, oraz Dr. Juliana Pulikowskiego — muzykologa.

stole bolszewicy z zainteresowaniem przyjrżeli się przybyłym.

— Tak więc nie uciekals? — rzekł łamana polszczyzna ten co układał na stole broszury. — Musisz uznać nasze nowe rządy. Dwór będzie ci odebrany, a ziemia rozdana włościanom. Jeśli wiesz zgodzi się mieć w t bie współobywatela, to i my nie-będziemy mieli nic przeciwko ten u. Jak się nazywasz?

Panu Zarembe krew uderzyła do głowy. Nie był przyzwyczajony do takiej bezceremonialności. Przemógł się jednak i głuchym głosem podał swój, nazwisko i wszystkie szczegóły, dotyczące swej osoby, które staranne zapisaano w księdze.

— Eto doz (córka) twoja? — zapytał któryś, wskazując na Wandzię.

— Nie, to moja siostrzenica — odpowiedział pan Zarembe.

— Siostrze... to znaczy kuzynka? Zapisz kuzynka! — zwrócił się do pisarza.

— I znowu zaczęło się rozpytywanie. Kiedy wszystko, co trzeba, zostało zapisane w księdze, nacelnik kancelarii rzekł:

— Zawołajcie mi tu wójta!

Po chwili pojawił się wezwany. B. to cało-wiek porsadny i życie dla pana Zaremby usposobiony

— Kto to jest? — zapytał komisarz.

— To jest nasz dziedzic, i pan Zarembe! —

odparł wójt skłopotany.

— 104 —

— 101 —

— 105 —

— 801 —

prześpię na sianie na strychu, byleście to biedne dziecko do siebie przytulili. Co ja zrobiłem! co ja zrobiłem! — jęknął chwytając się za głowę.

Opadł ciężko na stół, rucnem bezmiennego zmęczenia. Z rześkiego, energicznego mędrca znowu zrobił się zlamany starzec. Wandzia, ułknąwszy przy krześle, zaczęła go serdecznie pocieszać.

— Wujku drogi, Kochany proszę się nie smucić. Oni nie taw zli, jak nam się zdaowało, ci bolszewicy. Zrabowali dwór, to prawda, obhupili nas za wszystkiekto, ale przecie ruszili nas z zyciem. Może Bóg da, że to niedługo potrwa, wytrzymamy, tylko proszę się tak nie martwić. Teraz trzeba się czymś postić, bo umieramy z głodu.

— Czy ma pani co do jedzenia? — Nauczycielowa zająłama ręce i znów zaczęła lament.

— Oj nie mam, nie mam nic, wszystko zabrali, zjedli, nawet dla dzieci obiadu nie zostawili. Nie mam, nie nie mam. Ale może we wsi coś się jeszcze da kupić?

— Ach, kupić! A my mamy fikę! — rzekła wesoło Wandzia, która znowu całą przyrodę zaczęła brnąć z humorystycznej strony. — Ale ja sobie dam radę. Niech wujko ródznie teraz przespąć się trochę na sianie, a ja tymczasem przygotuję obiad.

— Tylko nie odchodź daleko, moje dziecko, bądź smiertelnie niespokojny o siebie! — rzekł wuj, wstając ciężko z miejsca. — Ja istnieć pójdę się

położyć. — A pani — zwrócił się do nauczycielowej — może zechce zrobić mi wielką przysługę. Proszę posłać któregoś z synków do dworu, u pachciarza na strychu schował się Filip. Niech on tu do mnie przyjdzie. Zał mi starego i boję się o niego. On mnie na rękach nosił. Nie rozstawaliśmy się nigdy. Wolę go mieć przy sobie, nie mówiąc już o tem, że może nam być bardzo przydatny. Czy zrobi to pani dla mnie?

— Owszem, zaraz Iwasko polecę. Proszę tędy, tu jest drabinka w sieni, na strychu świętynkie słanku, może pan dobrodziej ten koc weźmie z sobą. Zrobic co mogę! — kręciła się nauczycielowa, pragnąc jak najszybciej pozbyć się kłopotu.

Wandzia pobiegła ścieżką przez łąki do kolo-nistki Niemki, której dzieci w zeszłym roku nanczyła czytać i pisać, bo do szkoły ruskiej matka posyłać ich nie chciała, a do polskiej było dla malców za daleko. Kobieta, niezmiernie jej oddana, rozplakana się, słuchając opowiadań Wandzi. Dla jej też do węzła co tylko miała pod ręką, obicując, że namówi sąsiadki, aby stale o państwu pamiętały.

Pelna otuchy wróciła Wandzia do chaty i zaczęła krzątać się kolo przyrzadzenia skromnego posiłku. Potem poszła z kubelkami po wodę do odległego źródła. Kiedy wracała, zobaczyła przed drzwiami wujka, rozmawiającego z Iwaskiem, który widocznie powrócił już z dworu. Przyspieszyła więc kroku. Wujko w tej chwili podniósł rękę

chaty, żeby prośba i groźba coś od sąsiadki do chęci, Wandzia nosiła drwa i wodę, gotowała całe ceby kartofli lub krupniku i uwijała się od domu bez wytechnienia, mając do pomocy czworo młodszych dzieci nauczyciela. W przerwach od tych zajęć doglądała wuja, który leżał na górze, niezdany do żadnego zajęcia, zlamany na ciele i na duchu.

Kilkrotnie pytała go o Filipa i dziwiła się, że nie przychodzi. Wuj mówił jej, że Filipa zabrali do siebie krowni jego na Majdan, ze staruszek rochorował się także z przestachu.

— Odwiedzimy go, kiedy tylko we wsi się uspokoi — zapewniał Wandzię.

Tymczasem we wsi było coraz gwarniej. Co-dzień prawie zjawiał się jakiś »rewkom« (rewolucyjny komisarz), który nie mogąc dogadać się z panem Zaremba, wypytywał Wandzię o miejscowe stosunki, usiłując przeczonać ją do bolszewizmu.

Dziewczynka sprytnie i śmiało odpowiadała na stawiane sobie pytania. Myśl jej zbudziła się i dojrzała z godziny na godzinę w samodzielnym zetknięciu się z twarzą prawdziwa życia.

Sława malej »pomieszczy« rozeszła się szybko po okolicy. Wkrótce przybyłszy przestali już pytać o pana Zarembe, którego uważano za wójtobłakanego, zato Wandzi okazywali wielkie zainteresowanie.

Pewnego dnia przybył do wsi gość nowy. Wandzia zajęta była właśnie obieraniem kartofli, kiedy nauczycielowa zawołała z izby:

Statki, które zaginęły bez wieści

Na morzach południowych zaszły w ostatnich miesiącach nowe, niezwykłe tajemnicze wypadki — zaginęły mianowicie niemiecki okręt szkolny „Admirał Karpfinger”. Wszystkie okręty krążące po szlakach południowych krańców trzech oceanów, Atlantyckiego, Indyjskiego i Spokojnego, otrzymały stosowne zawiadomienie z prośbą o zwrócenie uwagi, czy nie natrafia na jakiś ślad. Z Niemiec udał się w tamte strony specjalny okręt poszukiwawczy. Podobnie Argentyna wysłała w okolice Ziemi Ognistej statek „Bahia Blanca” w tymże celu.

Prasa światowa zwraca przy tej sposobności uwagę, że nie jest to pierwszy wypadek, iż wielki okręt przepada całkowicie bez śladu, i przypomina niejedno zdarzenie z dalszej i bliższej przeszłości.

Kto bawi w Londynie powinien wstąpić do Lloyd, największego towarzystwa ubezpieczeniowego na świecie. W holu olbrzymiego gmachu zwróci uwagę turysty stary, słynny dzwon, zwany „Lutine Bell”. Dzwon ten głosi żałobną wieść o każdym zatopionym okręcie. Od 1799 r.

ku oznajmia, że gdzieś w omawianym oceanie zatonął jeszcze jeden statek. Dzwon z bali Lloyd był niedługo przedtem zatonął wraz z cennym ładunkiem złota, wartości około 1 miliona funtów. Katastrofa nastąpiła w okolicznościach niezwykle tajemniczych, co dziś dnia niewyswietlonych. Okręt zatonął podczas pięknej pogody, pozornie bez przyczyny zapadł się w morze.

Takich tajemniczych wypadków zatonięciu okrętów notują kroniki morskie sporo. W czerwcu 1909 r. opuścił parowiec „Varata” z załogą liczącą 400 ludzi port Durban, w południowej Afryce. Wieczorem pierwszego dnia był widziany przez jakiś angielski statek, a jeszcze przed zapadnięciem nocy zatonął wraz z załogą. Morze było gładkie, jak stół. W tym miejscu oceanu nie ma żadnych raf podwodnych. Angielski okręt wysłał na poszukiwanie nie znalazł nic. Morze pochłonęło jeszcze jedną tajemnicę. Dopiero w 4 lata później fale wyrzuciły na wybrzeże Nowej Zelandii tóż ratunkową

Jezeli szukasz dobrej ziemi,
w korzystnym położeniu,
— dla siebie lub dla dzieci —
Jedź na oglądnięcie terenów w nowej kolonii

ARARAQUARA (ZAKOPANE)

Municipium Guaratuba (dojazd Joinville) w Paranie
Informacji listowych udziela:
Ks. Antoni Białowas, Rio Vermelho, S. Cat.

„Varaty”. Ale nie znaleziono w ruiny żadnych śladów ludzi.

Po upływie dziesięciu lat jeden z angielskich parowców miał w tym samym miejscu podobny wypadek. Nagle na pełnym morzu niespodziewane uderzenie wstrząsnęło okrętem, poczem stwierdzono, że w części podwodnej statku, jest duża dziura. Wypadek ten był trudny do wytłumaczenia. Przeprowadzone natychmiast badania wykazały, że ocean w tym miejscu jest bardzo głęboki, więc żadna podwodna rafa nie mogła przebić dna okrętu. Od tego czasu panuje wśród żeglarzy całego świata zabobny strach przed tym miejscem. Wielu z nich wierzy, że w niezmierną głębokość żyją tam potwory, które napadają na okręty.

Alcy nie tylko oceany mają swoje tajemnice. Posiadają je również małe morza, na których zniknęły okręty bez żadnego śladu. I tak np. przed czterdziestu przeszło laty przed berzyjski krążownik „Rusalka”. Stało się to koło wyspy Dago. Wraz z okrętem zginęło 180 ludzi załogi. Na ruchliwym La Manche nie można wprost rzeczą jest, by okręt mógł zginąć, gdyż widzialny jest nieustannie przez inne okręty. A jednak stało się tak z angielskim statkiem pocztowym „Calder”, który spuszczonej był na wodę w r. 1930 i posiadał najlepsze wówczas aparaty radiowe, doświadczoną załogę i odbył drogę z Hamburga do Hull (Anglia) kilkanaście razy. W kwietniu 1931 r. okręt ten przepadał. Nie znaleziono nic, co by wskazywało miejsce zatonięcia.

Podobny los spotkał przed parą laty na południowym Atlantyku duński żaglowiec szkolny „Kobenhavn”. Zaginął on bez wieści wraz z załogą i kilkudziesięciu kadetami na pokładzie. Długotrwałe poszukiwania, podczas których przetrzęsiono każdą wysepę na południowym Atlantyku, nie naprowadziły na najmniejszy ślad tajemniczej tragedii, która nieszczęśliwy statek spotkała.

A teraz na tejże mniej więcej szerokości, co „Kopenhaga”, spotkał podobny, tajemniczy los niemiecki okręt „Admirał Karpfinger”.

Gospodini domu Rodzina polskiego poszukuje gospodini domu, starszej doświadczonej dziewczyny, lub wdowy bezdzietnej. Zgłosić się listownie pod następującym adresem: J. Rodacki So., Rua 13 de Maio, 903, São Paulo. Wyszczególnić imię, miejscowość itd.

Poszukiwanie Poszukuje się miejsca zamieszkania p. Romana, Ziemiakiewicza. Ktoby wiedział, niech będzie łaskaw zawiadomić Redakcję, lub wprost pod adresem: B. P., r. Almirante Tamandaré n. 334, Porto Alegre — R. G. S.

Zaprzysiężony tłumacz publiczny
J. GELBERT
Rua Pedro Ivo, 211
Tłumaczy urzędowo wszystkie języki. — Załatwia również sprawy z poza Kurytyby, w tym celu należy nadesłać dokumenty pocztą poleconą

NIEPOKOJE W PALESTYNI

Bomba na rynku Jerozolimy zabiła dwunastu Arabów

Pomimo zwiększenia angielskiej załogi wojskowej i obsadzenia patrolami wszystkich większych miast i miejscowości będących terenem krwawych starć Arabów z Żydami, Palestyna w dalszym ciągu wre jak kocioł, a napięcie wojenne zamiast stać się słabsze, wzmaga się. Banda złożona ze stu Arabów, napadła na kolonię Żydów amerykańskich w pobliżu Samarii. Po półgodzinnej walce, Arabowie zostali odparci, ale istnieje obawa, iż mogą oni lada chwila wrócić z nowymi posiłkami. W pobliżu miasta Tel Aviv jeden strażnik żydowski i trzech Arabów zostało zabitych w ciągu dnia. Ułarczki między Arabami i Żydami rozpuściły się na całym terenie Palestyny.

Dwunastu Arabów zostało zabitych, gdy rzucono bombę o niesłychanej sile wybuchowej na bazar wypełniony ludnością arabską w mieście Jerozolimie. Wybuch nastąpił w bazarze na ulicy Dawida. Od wybuchu tego okaleczonych również zostało dwadzieścia dziewięć osób.

Wybuch słyszany był w całym mieście, wywołując panikę. Zabite są kobiety i dzieci. Z pośród rannych, siedem osób było okaleczonych bardzo ciężko tak, że

jest słaba nadzieja utrzymania ich przy życiu.

Bazar wypełniony był okolicznymi Arabami, którzy przybyli do Jerozolimy w związku z uroczystością, obchodzoną przez mużumantów.

Ostatnia bomba należała do najbardziej poważnych wypadków jakimi rozbrzmiewa „Ziemia Święta”, w przeciągu ostatnich dni.

Jeden z Arabów został również zabity, i jeden z policjantów okaleczony, gdy policja dała ognia do tłumu, który starał się wedrzeć do żydowskiej dzielnicy w Sałach. W mieście zaprowadzone zostały surowe prawa, zabraniające komukolwiek znajdowania się na ulicy po godzinie 10-tej w nocy.

Straty wynoszą 92 osób zabitych. W tym znajduje się 26 Żydów i 66 Arabów. Poza tym 176 Arabów i 101 Żydów zostało mniej lub ciężko pokaleczonych.

Dom na sprzedaż skutkiem wyjazdu, prawie nowy, ma 4 duże pokoje, informację w właściciela w Kurytybie: Rua D. Izabel, 193 (Alto do Bigorillo, obok kościoła).

Polecaj Gazetę sąsiadom

Wyleczony i Zadowolony

Co podajemy niżej, to tylko prawdziwy wypadek jaki miał piszący poniższy list:

„Od szeregu dni czułem się chorym, nabawiwszy się silnego przeziębienia. Zaatakowało mi ono płuca, cierpiełem na dokuczliwy kaszel, pokazały się objawy tyfu. Byłem już bardzo ciężko chory wyczerpany. Zżyłem różnych lekarstw, a nic nie pomogło. Dopiero na radę jednego z przyjaciół wzięłem sławny środek PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. Nim skończyłem pierwszą flaszkę, już pokazały się oznaki polepszenia, i wkrótce byłem zdrow, jak dawniej.

Dlatego z pełnym przekonaniem na własnym przykładzie zalecam wszystkim, aby w podobnych wypadkach zżyli się PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — i wiem, że im to znakomite lekarstwo pomoże.”

(Podpis) Hermenegildo de Azevedo Nunes
Pelotas

Domagajcie się w aptekach najlepszego lekarstwa PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE. To jest najlepszy środek przy zaziębieniach i kaszlu.

Potwierdzam to zaświadczenie. (Podpis zalegalizowany u notariusza) Dr. E. L. Ferreira de Araujo.

Foz de L. 511 z dn. 26 marca 1906

Skład gł. DEPOSITO-LABORATORIO PEITORAL DE ANGICO PELOTENSE — Pelotas
Na sprzedaż we wszystkich miejscowościach, w składach i aptekach

BANK

Francusko-Włoski

DLA POŁUDNIOWEJ AMERYKI

Kapitał fr. 100.000.000 Rezerwa fr. — 139.000.000.000
Centrala PARYŻ (Rue Halevy, 12)

FILIE w BRAZYLII: S. Paulo—Rio de Janeiro—Santos—Curitiba—Porto Alegre—Recife—Rio Grande—Bahia
AGENCJE: Araraquara, Barretos, Botucatu, Caxias, Espírito Santo do Pinhal, Jahu, Mocooé, Ourinhos, Paranaguá, Ponta Grossa, Ribeirão Preto, Rio Preto, S. Carlos, S. José do Rio Pardo, S. Manoel.

ARGENTYNA: Buenos Aires—Rosario de S. Fé. CHILE: Santiago—Valparaiso. COLOMBIA: Barranquilla — Bogota. URUGWAJ: Montevideo.

Bank Francusko - Włoski dla Południowej Ameryki
Klienci: do informowania się o każdej operacji bankowej — adresując zapytania do Filii w Kurytybie (Sucursal em Curitiba — Rua 15 de Novembro 316), albo pod adresem jego agencji w Ponta Grossa i Paranaíba

— Tuż przed czterdziestu przeszło laty przed berzyjski krążownik „Rusalka”. Stało się to koło wyspy Dago. Wraz z okrętem zginęło 180 ludzi załogi. Na ruchliwym La Manche nie można wprost rzeczą jest, by okręt mógł zginąć, gdyż widzialny jest nieustannie przez inne okręty. A jednak stało się tak z angielskim statkiem pocztowym „Calder”, który spuszczonej był na wodę w r. 1930 i posiadał najlepsze wówczas aparaty radiowe, doświadczoną załogę i odbył drogę z Hamburga do Hull (Anglia) kilkanaście razy. W kwietniu 1931 r. okręt ten przepadał. Nie znaleziono nic, co by wskazywało miejsce zatonięcia.

Podobny los spotkał przed parą laty na południowym Atlantyku duński żaglowiec szkolny „Kobenhavn”. Zaginął on bez wieści wraz z załogą i kilkudziesięciu kadetami na pokładzie. Długotrwałe poszukiwania, podczas których przetrzęsiono każdą wysepę na południowym Atlantyku, nie naprowadziły na najmniejszy ślad tajemniczej tragedii, która nieszczęśliwy statek spotkała.

A teraz na tejże mniej więcej szerokości, co „Kopenhaga”, spotkał podobny, tajemniczy los niemiecki okręt „Admirał Karpfinger”.

— Niech się pani nie kłopotuje, ja się chętnie zajmuję. — Niech się pani nie kłopotuje, ja się chętnie zajmuję. — Niech się pani nie kłopotuje, ja się chętnie zajmuję.

— Co wujkowi? — spytała przelekniona, co się stało? — Nic, nic, dziecinno... zrobiło mi się słabo, wyszedłem, żeby się przebrać trochę, ale nie mogę... nie mogę... — szeptał bezdźwięcznie w opierającej się o odrzwie.

— A Filip? — Filip? gdzie Filip? — zapytała dziewczynka. — Uciekł na Majdan... na Majdan... przyjdzie tu jutro... — szeptał wuj, naraz krew rzucała mu się do głowy, podniósł obie ręce do góry i runął na ziemię zemdłony.

— Zrobił się głód w czasie nauzcyciela, z trudnością wciągnięto ciężkie ciało do izby i ułożono je na jednym łóżku, jakiego znajdowało się w chacie. Po długich staraniach przywrócono pana Zierembę do przytomności. Ale żadne próby i pieraszoty Wandzi nie mogły wyrwać go ze stanu przygnębienia, w jaki nagłe popadł.

Nastaly dni ciężkie, jak męczący sen. Wuj, zmieniony do niepoznania, chory i beśsilny, leżał po całych dniach na strychu w sianie, podczas gdy Wandzia krzątała się na dole, pomagając nauczycielowej gotować obiady dla starszyny i przyjeżdżających niestanę wizyty bolszewików, którzy ścigali ze wszystkich stron, żeby przyjrzyć się

— Co wujkowi? — spytała przelekniona, co się stało? — Nic, nic, dziecinno... zrobiło mi się słabo, wyszedłem, żeby się przebrać trochę, ale nie mogę... nie mogę... — szeptał bezdźwięcznie w opierającej się o odrzwie.

— A Filip? — Filip? gdzie Filip? — zapytała dziewczynka. — Uciekł na Majdan... na Majdan... przyjdzie tu jutro... — szeptał wuj, naraz krew rzucała mu się do głowy, podniósł obie ręce do góry i runął na ziemię zemdłony.

— Zrobił się głód w czasie nauzcyciela, z trudnością wciągnięto ciężkie ciało do izby i ułożono je na jednym łóżku, jakiego znajdowało się w chacie. Po długich staraniach przywrócono pana Zierembę do przytomności. Ale żadne próby i pieraszoty Wandzi nie mogły wyrwać go ze stanu przygnębienia, w jaki nagłe popadł.

Nastaly dni ciężkie, jak męczący sen. Wuj, zmieniony do niepoznania, chory i beśsilny, leżał po całych dniach na strychu w sianie, podczas gdy Wandzia krzątała się na dole, pomagając nauczycielowej gotować obiady dla starszyny i przyjeżdżających niestanę wizyty bolszewików, którzy ścigali ze wszystkich stron, żeby przyjrzyć się

— Tuż przed czterdziestu przeszło laty przed berzyjski krążownik „Rusalka”. Stało się to koło wyspy Dago. Wraz z okrętem zginęło 180 ludzi załogi. Na ruchliwym La Manche nie można wprost rzeczą jest, by okręt mógł zginąć, gdyż widzialny jest nieustannie przez inne okręty. A jednak stało się tak z angielskim statkiem pocztowym „Calder”, który spuszczonej był na wodę w r. 1930 i posiadał najlepsze wówczas aparaty radiowe, doświadczoną załogę i odbył drogę z Hamburga do Hull (Anglia) kilkanaście razy. W kwietniu 1931 r. okręt ten przepadał. Nie znaleziono nic, co by wskazywało miejsce zatonięcia.

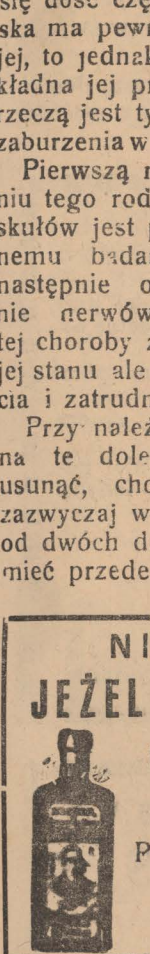
Podobny los spotkał przed parą laty na południowym Atlantyku duński żaglowiec szkolny „Kobenhavn”. Zaginął on bez wieści wraz z załogą i kilkudziesięciu kadetami na pokładzie. Długotrwałe poszukiwania, podczas których przetrzęsiono każdą wysepę na południowym Atlantyku, nie naprowadziły na najmniejszy ślad tajemniczej tragedii, która nieszczęśliwy statek spotkała.

A teraz na tejże mniej więcej szerokości, co „Kopenhaga”, spotkał podobny, tajemniczy los niemiecki okręt „Admirał Karpfinger”.

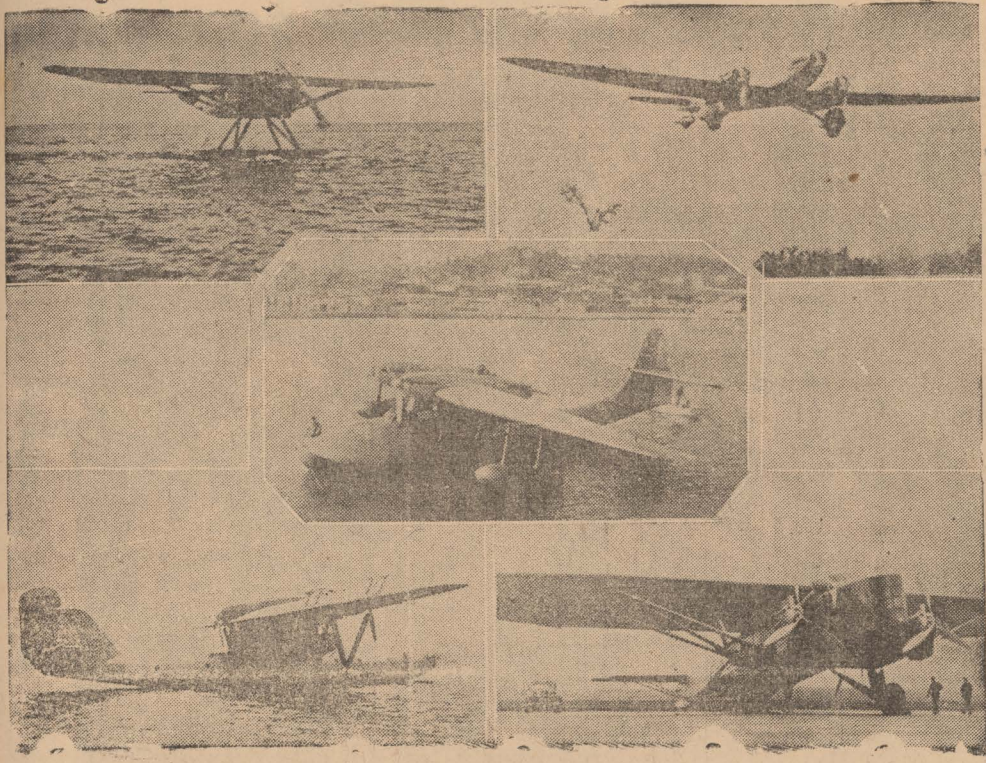
Kacik Z...

Od czasu o... się wypadki t... go zmęczenia... osoba wstaje... pełnie normal... czór uczuwa... muskułów, że... wskutek czego... przedmioty, g... ne zmęczenie... iż człowiekow... bliskim om... z osobie dot... czenia nie r... szać szczeka... ścią przycho... lub rozebranie... Dziwna rze... legliwości: te... kle zanik mus... to pochodzi... tek niedyspo... nerwowym, ne... sylać rozkazo... łom ręki lub... Na tę chor... ważne kobiet... do 50 lat... Chociaż ta... się dość czę... ska ma pewn... jej, to jednak... kładna jej prz... rzeczą jest tyl... zaburzenia w... Pierwszą rz... niu tego rod... skulów jest p... nemu badan... następnie od... nie nerwów... tej choroby za... jej stanu ale... cia i zatrudni... Przy należy... usana te, cho... zazwyczaj wi... od dwóch do... mieć przede...

Uprawn... Przeprowa... Fa... Posiada... Sprzedaż... Fa... Farbujemy...

Air France

Listy, oraz przesyłki pocztą lotniczą nadawane można w Kurytybie w kierunku Południa aż do PERU w PONIEDZIAŁKI do godz. 6 w Agencji i do godz. 8-mej na Poczcie Głównej. W kierunku Północy, aż do Natalu, Afryki, Europy, Polski, Azji: W PIĄTKI do godz. 6 w Agencji i do godz. 8-mej na Poczcie Głównej.

Informacje udziela Filia Kompanii przy ulicy 15. de Novembro nr 622 Telefon 2450 Kurytyba

Dla domu i gospodarstwa

Będziemy uprawiali jęczmień nie w ziemi, a w wodzie

Małe wyspa koralkowa, położona daleko na Oceanie Spokojnym, ma posłużyć obecnie jako miejsce do założenia najnowszego rodzaju „farmy” bez ziemi w celu uprawiania jęczmienia według systemu Dr. W. P. Gerickę z Uniwersytetu Kalifornijskiego. Obszar tej wyspy wynosi zaledwie hektar i ten małe obszar ma zaspokoić potrzeby stołowe pasażerów i załóg z aeroplanów, przelatujących ponad Oceanem Spokojnym, dla których wyspa Wake Island służy jako przystanek w długim nadmorskim locie.

„Farma” składać się będzie z całego szeregu kotłów, które są tam teraz szybko ustawiane. Kotły te będą napełnione wodą, którą następnie użyję się przy pomocy specjalnych mineralnych soli, służących za pokarm dla roślin. Wierzechy kotłów pokryte będą drucianymi sieciami, na których posypane będą trociny lub inny odpowiedni materiał, a dopiero na tym materiale trzuczone, czyli posiane będą ziarenka różnych jarzyn, jak pomidorów, grochu, marchwi i innych. Jarzyny te po wypuszczeniu korzonków ciągnąc będą dla siebie wodę i pożywne elementy mineralne z wody w kotłach, w której korzonki będą pływały.

Podobnie „ogrodki” z kotłów dla uprawiania jarzyn i kwiatów założono już w różnych punktach wzdłuż wybrzeża Oceanu Spokojnego w Stanach Zjednoczonych. Niedawno temu system zakładania „farm bez ziemi” zaczęło stosować także we wschodniej części kraju. Różne rządy europejskie zainteresowały się bardzo metodą Dr. Gerickę uprawiania jarzyn bez ziemi. „Ogrodków” tego rodzaju okazują się praktyczne albo w cieplarniach albo też na wolnym powietrzu tam, gdzie sprzyja temu celowi odpowiednie klimaty. Dotychczas uprawiane są w ten sposób z największym powodzeniem pomidory.

Dr. E. Tempki

LEKARZ
Pierwszy asystent 2-go Oddziału Kliniki Wewnętrznej Uniwersytetu Parańskiego. Był hospitant Szpitala polskiego. Specjalność: choroby serca i płuc. Klinika ogólna. Choroby skórne. Leczenie ran i żyłaków przez najnowsze metody.
Konsultorium: — Farmacia Guaira Tel. 675 r. Marechal Floriano 740 — Kurytyba. Od godz. 10 do 12 i od 2 do 5. Rezydencja: — rua Theresa Christina 98. Tel. 677.
Przyjmuje wezwania w dzień i w nocy

Czy masz opłaconą prenumeratę?

Ważne dla przybywających na krótki czas do Kurytyby

Szycmy ubrania i sobretudy (jesionki) z własnego jak i klientów z rana oddajemy miarom w przeciągu 8 godzin. Zamawiając z rana oddajemy miarom w tego samego dnia ubranie gotowe pierwszorzędna robota. Wielki skład kaszmirów, birmów jak ubrań gotowych.

ALFAATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS I CASA ABC
Kurytyba—Praca Dr. Generoso Marques 22, 286
Rua 15 de Novembro, 4

PALACE HOTEL

KURYTYBA

Rua Barão do Rio Branco 62
Telefon 959 i 990
Caixa postal 469

70 POKÓJ Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNYMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALL I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDZONA

Auta na stacji do dyspozycji dla gości

Właściciel:

Marcin Jaruga

Kącik Zdrowia

Zmęczenie Muskulów

Od czasu do czasu zdarzają się wypadki uczucia nadmierne zmęczenia mięśni. Dana osoba wstaje rano w stanie zupełnie normalnym, ale pod wieczór czuje, że tak wielkie, iż człowiekowi zdaje się, że jest bliskim omdlenia. Zdarza się, że osoba dotknięta takim zmęczeniem nie może nawet poruszać szczękami, i że z trudnością przychodzi jej ubranie się lub rozebranie.

Dziwną rzeczą jest to, że dolegliwości tej nie towarzyszy zwykle zanik mięśni. Zmęczenie to pochodzi tedy stąd, że wskutek niedyspozycji w systemie nerwowym, nerwy nie mogą przesyłać rozkazów z mózgu mięśniom ręki lub nogi.

Na tę chorobę zapadają przeważnie kobiety w wieku od 20 do 50 lat.

Chociaż ta dolegliwość zdarza się dość często i wiedza lekarska ma pewne środki na leczenie jej, to jednak nieznaną jest dokładna jej przyczyna. Wiadomą rzeczą jest tylko to, że są jakieś zaburzenia w systemie nerwowym.

Pierwszą rzeczą przy zauważeniu tego rodzaju zmęczenia mięśni jest poddanie się dokładnemu badaniu przez lekarza, a następnie odpowiednie leczenie nerwów. Sposób leczenia tej choroby zależy tylko od jej stanu ale także sposobu życia i zatrudnienia danej osoby.

Przy należytem leczeniu można te dolegliwości całkowicie usunąć, choć leczenie zabiera zazwyczaj wiele czasu, niekiedy od dwóch do 10 lat. Chory musi mieć przede wszystkim spokój i

Kącik naukowy

Gwiazdy o polskich nazwach

„Cioplek Poniatowskiego”, „Tarcza Sobieskiego”, „Góra Kopernika”, „Karpaty”

„Wół” Poniatowskiego poprawnie po polsku astronomowie zowią Cioplek Poniatowskiego (Taurus Poniatowski) a Tarcza Sobieskiego po łacinie nazwana jest Scutum Sobieski. Z tych dwóch większą jest Tarcza Sobieskiego, świecąca nad obłotką w liczone gwiazdy konstelacją zodiakową Strzelca (Sagittarius), blisko wielkiego gościńca gwiazdowego na południowym stropie nieba, i którą biegną planety i księżyc, a którą także słońce podróżuje w rezultacie krążenia ziemi dookoła niego. Tarcza i Cioplek świecą prawie wprost na południu przed północą. Niedaleko Tarczy Sobieskiego lśni pierwszej wielkości gwiazda Altar w konstelacji Orła.

Acz oba gwiazdobjory oznaczone nazwiskami dwóch polskich bohaterów są małe w porównaniu z innymi, trzeba wiedzieć, iż odjęto je przed paru wiekami od innych, wielkich konstelacji o nazwach mitologicznych, ażeby Polakom zrobić miejsce między gwiazdami. Zaden inny bohater narodowy na świecie nie zasłużył sobie dotychczas na to, aby całe roje gwiazd za nim były nazwane.

Obie konstelacje z polskimi nazwiskami pomimo niewielkich swych rozmiarów, są przepyszne i zamartyw. Jak przy każdej innej chorobie, tak i przy tej, wiele zależy od wczesnego rozpoczęcia leczenia, a następnie unikania większego wysiłku i gniewu.

Dr. Franciszek A. Dulak

ALFAATARIA FABRICA DAS ROUPAS FEITAS I CASA ABC
Kurytyba—Praca Dr. Generoso Marques 22, 286
Rua 15 de Novembro, 4

PALACE HOTEL

KURYTYBA

Rua Barão do Rio Branco 62
Telefon 959 i 990
Caixa postal 469

70 POKÓJ Z WODĄ ZIMNĄ I GORĄCĄ, 14 ODZIAŁÓW Z ŁAZIENKAMI PRYWATNYMI, 2 WINDY, SALON DLA RESTAURACJI, HALL I BAR

KUCHNIA PIERWSZORZĘDZONA

Auta na stacji do dyspozycji dla gości

Właściciel:

Marcin Jaruga

CASA JACOB
Avenida João Gualberto, 30 — Telefon 312
Meble, sienniki, i koldry. Maszyny do szycia wszelkich marek
KUPUJE I SPRZEDAJE
Meble i wszelkie urządzenia domowe
Sprzedaje na spłaty

Naprawa maszyn do szycia

Wasza maszyna do szycia potrzebuje naprawy?—Zwróćcie się do specjalisty
NARCISO MORONA
Rua S. Francisco, 329
Naprawia także rondo, garnki i inne statki kuchenne.

Dr. M. Matiskei

ADVOGADO
Spadki
Pomiary sądowe
Wypadki przy pracy
Obrona
Malet
Curityba

LEKARZE

Dr. Aleksander Dobrowolski
Klinika medyczno-chirurgiczna
Leczenie żyłaków, wrzodów, hemoroidów. Chirurgia ogólna. Syfilis, choroby weneryczne. Własne laboratorium do analiz.
KONSULTORIUM: Praca Tiradentes, 322. Od 13 do 12 i od 3 do 6 godz.
MIESZKANIE: rua 13 de Maio, 879; Telefon 1036.

Dr. JANINA WĄTROBIANKA

CHOROBY DZIECIĘCE I KOBIECE
— PORODY —
KLINIKA OGÓLNA
— WYJAZDY NA KOLONJE —
Konsultorium i rezydencja:
MARECHAL MALLET

Dr. Józef Czaki

Choroby kobiet i klinika ogólna
W czwartki w piątki od 3 do 3.
Apteka Steffela ul. Com. Araujo.
Zamiast w ZPOKu—Rua Visc. Rio Branco, 1197 — udziela porad dla niezamożnych
czwartki piątki od 10 do 11,30
Dla członków Związku Polskiego i ich rodzin cena porady \$5000

DR. DANTE ROMANÓ

Z praktyką w szpitalach berlińskich
Internista Szpitala Ewangelickiego Santa Casa de Misericordia w Rio de Janeiro. Profesor sekcji operacyjnej na Fakultacie Medycznej. Leczy syfilis, choroby dróg moczowych i kobiece. Promienie ultra-fioletowe, operacje wyrostka robaczkowego, przepukliny, hemoroidów, wrzodów i nowotworów, chirurgurgia pochwy, nerzek, żółtaka, płuc, gruźlicy, wątroby, i t. d.
Konsultorium: Praca Tiradentes Nr. 554 (nad apteką Minerwa); Rezydencja: Praca Senador Corêa, 4

Dr. Carlos Heller

Z praktyką w szpitalach w Hamburgu, Paryżu i Wiedniu. Szef kliniki ginekologicznej i taktyki medycyny.
Klinika medyczna. — Choroby pierśi, skóra, płciowe. — Promienie ultrafioletowe.
Konsultorium: — Farmacia Avenida, av. João Pessoa, 68 — od 10,30 do 11,30 i 4 do 6. — Farmacia da Ordem Praca da Ordem od 9 do 10.
Telefonia: Konsultorium 875
Mieszkanie 424

DR. M. ISAACSON

Profesor Fakultetu Medycznego na Uniwersytecie Parańskim
Operacje i pomoc przy porodach. — Choroby kobiece. — Gruźlica. — Diabetes. Promienie ultra-fioletowe.
Konsultorium: Praca Zacharias 622 2-gie piętro. Tel. 1163. Rezydencja: Rua 7 de Setembro 3775 Tel. 2-8-9.

UŻYWANY

oficjalnie w wojsku
ELIXIR 914

Po kilku dniach użycia tego lekarstwa zauważyć można:
1.)—Krew czystsza, wolną po wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
2.)—Zniknięcie pryszczów, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jęczących etc.
3.)—Zniknięcie zupełnie REUMATYZMU, bólu w kościach i bólu głowy.
4.)—Zniknięcie objawów syfilis i innych i wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
5.)—Złodek i książki w doskonałym stanie, bo „ELIXIR 914” nie atakuje żółdka i nie zwiera jodu. etc.
Jest jedynym lekarstwem świadczącym krew, które posiada czysteczą szpitali od specja stów oczu i chorób syfilisycznych.
PODWOJNE FLASZKI zawierają 2 razy więcej płynu „ELIXIR 914” a kosztują o 20 proc. mniej, niż dwie zwykłe flaszki.

KURS NOCNY BEZPŁATNY DLA DOROSŁYCH

Gminnym „Novo Athenue” współpracując z krajową agencją mającą na celu rozpowszechnienie nauki, otwarto z dniem 13 maja bezpłatny kurs szkolny dla osób dorosłych, funkcjonujący w nowo „NOVO ATHENEU”
r. Acuidabam, 278 — Telefon 378

DR. LUDWIK WOLSKI

ADWOKAT
Prowadzi sprawy cywilne, handlowe, spadkowe i kryminalne. Pośredniczy w załatwianiu spraw w Polsce.
Rua Brigadeiro Franco, 1488.
KURYTYBA.

DENTYŚCI

Dyplomowany Lekarz Dentysta

J. Furmaniak SCHMIDTINGEROWA

Leczenie zębów, plombowanie, wyjmowanie zębów, szcęk i t. d.

Rua Paula Gomes, 218

Przyjmuje od godz. 8-12 i od 1-5 popoł.

DYPLOMOWANY

LEKARZ DENTYSTA

Jan Skalski

posiadający długoletnią praktykę, wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystryki, starannie i po najniższych cenach.

Godziny przyjęć: od 8 do 12 i od 13 do 18

Rua Emiliano Peretta 670

Kurytyba — Paraná

Dyplomowany dentysta

J. Campelli Filho

KONSULTORIUM:
Rua Emiliano Peretta, 97
(naprzeciwko Szkoły Normalnej)
PORADY od 9-11 i od 1-6

Maria Kryńska

Dyplomowany Lekarz-dentysta

Przyjmuje od 1 do 6 pop.
Ul. Ebano Pereira nr. 356
Telefon 1-2-8-9

„A BRANDINA”

Wielka parowa fabryka cukierków pierwszorzędnych, pastylek gumowych, pomadek i t. d.

Cukierki malinowe, kokosowe, migdłowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, mleczne i gumowe. Oprócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szanownych Rodaków o łaskawe przekazanie się, że są teżafisz i najlepsze w Kurytybie. Każdy Polak powinien kupować tylko cukierki z polskiej fabryki

„A BRANDINA”

Specjalność fabryki!

Jaja cukrowe!

BRACIA SOBANIA

Rua Nunes Machado, 300—304

Curityba - Telefon, 1423-30A

Nauka Kroju

Praktyczny podręcznik Heleny Grzelko z modelami i objaśnieniami. Dzieło bielizny i kraviecki. — Książka bardzo użyteczna w każdym domu.
Cena 4\$000
Zamówienia przyjmują „Gaz. Polska,

NIE ROB DOŚWIADCZEN!!!
JEŻELI POTRZEBUJESZ OCZYŚCIĆ KREW
UŻYJ **ELIXIR DE NOGUEIRA**
Farmaceuty chemika — JOÃO DA SILVA SILVEIRA
Pokonuje SYFILIS we wszystkich postaciach: WYRZUTY, RANY WOGŁE, REUMATYZM, ECZEMY.
Zalecany przez najlepszych lekarzy

Uprawnienie pobytu obcokrajowców w Brazylii
Przeprowadzamy legalizację pobytu cudzoziemców w Brazylii, w myśl ustawy (termin 90 dni)
DR J. GELBERT
Rua Pedro Ivo nr. 211 Kurytyba
Załatwia także sprawy inforteru

Fabryka gotowych ubrań
Alfaiataria Paris
PRACA TIRADENTES, 303
Posiada na składzie wielki wybór kamizerek i ubrań gotowych. Sprzedaż hurtowna i detaliczna. Na żądanie wykonujemy zamówienia w ciągu 10-ciu godzin. — Duży wybór pań dla pań.
Filia: **TINTURARIA ROMANIA**
Farbujemy i czyszcimy ubrania oraz praperasowujemy kapelusze. Na składzie duży wybór ubrań nowych i używanych
Robota gwarantowana
Rua Cruz Machado, 36 (róg Praca Tiradentes)
Filia: **CASA PARA TODOS**
Rua Barão do Rio Branco, 556 — Curityba

Położenie Prawne CUDZOZIEMCÓW

1. Emigranci, którzy przybyli do Brazylii po 1934 roku a nie mają uprawnionego stałego pobytu (np. turyści, handlowcy), winni złożyć podania do Comissão de Permanencia de Estrangeiros w Rio. Wzór i objaśnienia podaliśmy w zeszłym numerze. Termin 120 dni.

2. Wszyscy obcokrajowcy winni postarać się w ciągu roku o policyjny dowód tożsamości, tzw. Carteira de Identidade. Posiadanie „carteira” obowiązuje każdego, bez względu na to, jak długo mieszka w kraju.

3. Niema rozporządzenia, któreby nakładało na kolonistów obowiązek naturalizacji, czyli przyjęcia obywatelstwa krajowego. Postaranie się o naturalizację wzgl. o „Titulo declaratorio de cidadão brasileiro” jest natomiast konieczne dla tych obcokrajowców, którzy pełnią urzędy państwowe, stanowe, municypalne wzgl. zajmują stanowiska w instytucjach państwowych, jak kolej i t. d.

4. Kupcy obcokrajowcy winni zarejestrować swe firmy w Junta Comercial, w której to celu muszą przedłożyć a) dowód zamieszkania w kraju co najmniej od 5 lat, b) zaświadczenie policyjne o dobrym prowadzeniu się (atestado de boa conduta). Jako dowód 5-letniego zamieszkania, służą: a) albo stosowne zaświadczenie policyjne, b) albo świadectwo ślubu wziętego w Brazylii wzgl. metryka dziecka urodzonego w Brazylii, jeśli z dokumentów tych wynika, że zainteresowany przebywał w Brazylii ponad 5 lat.

5. W powyższych sprawach najlepiej zasięgnąć fachowej porady prawnej w spoległym źródle. Jako adwokatów uczci-

wych i sumiennych polecamy: w Kurytybie dr. Bronisława Roguskiego, w Ponta Grossie dr. Wła-

dyśława Bukowskiego. 6. Dnia 20.8 został wydany nowy dekret o obcokrajowcach, przebywających w Brazylii i o imigracji, który reguluje i poszerza dotychczasowe zarządzenia. Tekst dekretu nie jest jeszcze znany.

Polskie Radio

Właściciele odbiorników doznali miłej niespodzianki z początkiem drugiej połowy sierpnia, kiedy przy strojeniu aparatów posłuchali niespodziewanie z głośnika płynąć tony polskiej muzyki, polskiego śpiewu, gdy radio rozdzwijało się polskim słowem. Jest to prawdopodobnie nowa stacja, jedna z zapowiadanych silnych stacji krótkofalowych, która odbywa próby i stroi aparaty nadawcze.

Odbiór następuje na fali 19 m. w czasie od 8 do 11 wieczorem. Stacja pracuje dla obywateli Ameryki przez przetrzymanie anteny z północy ku południu i zapowiedzi jej odbywają się w językach polskim, angielskim, hisz-

pańskim i francuskim. Znak rozpoznawczy S.P.D. Programy są muzyczno śpiewacze, dopełnione opowiadaniem i wiadomościami bieżącymi.

Nowe audycje na 19 metrach są bez porównania lepiej słyszalne od dawnych nadań na 22 i 26 m. Mają jeszcze wszelako małą siłę, którą trzeba stanowczo powiększyć — i od czasu do czasu ulegają przerwaniom, zapewne skutkiem strojenia.

Dziękujemy Polskiemu Radiu za wystuchanie naszych życzeń i prosimy o nieustawianie na drodze poprawy — aż do doskonałości, do zrównania się ze stacjami angielskimi, niemieckimi i amerykańskimi.

Okrepy Polskie

Statek „Kościuszko” wyszedł z Gdyni z końcem lipca i znajduje się w portach Ameryki póln. Przywiózł, jak zwykle, sporo towaru i emigrantów do Argentyny i Paragwaju, gdzie się osiedla na roli.

Równocześnie z nim odszedł z Gdyni M/S „Batory” do Nowyorku, podobnie zatłoczony pasażerami. Dwa dni przedtem przybył z Ameryki póln. statek „Piłsudski”, który w czasie podróży, otrzymał wiadomość radiową o pojawieniu się gór lodowych na Atlantyku, nałożył

był drogi i skreślił w podane miejsce, aby dać pasażerom sposobność do oglądnięcia pływających lodów, znanych smutnie z katastrofy angielskiego parowca „Titanic” w 1912 r. Ujrano tu dwie góry lodowe, z których większa wystawała nad wodę do wysokości 24 metrów i miała 200 m. długości. Zanurzenie jej pod wodę sięgało do 200 m. głębokości. „Piłsudski” przepłynął w odległości kilometra od owych iskrzących się w słońcu bloków. „Bliższe podejście mogłoby narazić statek na szwank.

29 sierpnia Cine BROADWAY 29 sierpnia

Nierównane ataki kawalerii, nocne pojedynki na szable i pistolety. Wspaniały film egiptzki, wzruszający i bohaterzki. Gosnuły na tie walk o Niepodległość Polski

Marsz Wolności

(A MARCHA DA LIBERDADE)

Artyści Willy Birgel i Wiktor Staal

Położenie w Chinach

„Najazd Japonii na Chiny ma wiele podobieństwa z wyprawą Napoleona na Moskwę” — oświadczył dziennikarzom niemiecki major Lindemann, były doradca wojskowy marszałka chińskiego Czang-kai Szeka, odwołany z placu boju do Berlina. Wycofanie go nastąpiło ze względu na przyjaciami i Japonią, gdyż Rzesza popiera obecnie Japonię. Wywiad nastąpił w mieście Colombo na wyspie Cejlon, którego przejeżdżał Lindemann do Europy. Do wstępnych, powyższych słów dodał on, co następuje: — Japonia nie tylko nie wygra wojny, ale będzie jeszcze zmuszona prosić Chiny o pokój. Chiny ze swej strony nie ugną się i nie zawrą innego pokoju jak tylko taki, który będą mogły podyktować. Japonie czeka tedy los Napoleona w Rosji.

Wojna pociągnie się jeszcze długo — skończył major, lecz w ciągu najbliższych 18 miesięcy wybuchnie w Japonii rewolucja. W ostatnim tygodniu Japonczycy nie przechodzili do ataków,

trzymając się tylko obronnie i odpychając nacisk wojsk chińskich. Na tyłach japońskich Chińczycy prowadzą walki, podjazdowe.

Gen. Franco dał Anglii odpowiedź, co myśli o wycofaniu ochotników obcokrajowych z Hiszpanii. Zgodził się, wysuwając jednocześnie szereg zastrzeżeń, wśród których postawił żądanie, aby powstańcom zostały przyznane szerokie prawa strony wojującej.

Chila otwiera bramy dla emigracji. Położona wzdłuż Argentyny, między Kordyliarami a wybrzeżem oceanu Spokojnego republika Chile, zamierza otworzyć szeroko swe granice dla napływu emigrantów z Europy. Rząd wniosł do kongresu wniosek w tym przedmiocie i sprawa ta będzie rozstrzygnięta w najbliższym czasie.

Projekt ustawy, ułatwiającej imigrację, przewiduje — poza wyjątkami — udogodnienia dla obcokrajowców w wieku od 18 do 55 lat, którzy chcą się osiedlić na stałe w Chile. Szczególne ułatwienia są przewidziane dla przychodźców, którzy posiadają warunki na otwarcie warsztatów i stworzenie przemysłu, lub też są specjalistami w swoich zawodach.

Kolonisci, którzy pragną osiąść na ziemi, otrzymają loty po 500 hektarów.

Lekarstwa dla bydła

KUROS Przeciw wszelkim chorobom zakaźnym, Jedyny środek przy zarazie pyskowo-racowej (aftosa). Po-nosi siły żywotne organizmu zwierzęcia. W ampułkach i fiaskach.

VITOS Zadaje się przez wianie do pyska, przeciw chorobom płucnym (pneumoenteritis) i rozwojeniu u cieląt.

CRESOS Najlepszy środek przeciw robactwu w kioskach, wysoce skoncentrowany. Wyleczony natchmiastowo.

PLAGOS Maść na rany, która nie tylko zabliznia rany, ale nie pozwała rozmnażać się robactwu w ranie. Zastępuje jodynę. La ki po 250 gramów.

Przy jakiegokolwiek chorobie zwierzęcia, przyjdź zaraz lub pisz o informacje pod adresem

Laboratorios Raul Lel
Secção de Veterinaria—Rua Monsenhor Celso, 219—Kurytyba

Przyjeżdżając do Kurytyby, zatrzymaj się w
Hotel dos Viajantes
(HOTEL POLSKI)
Rua Ebano Pereira, 44

Nabyty i kompletnie urządzone przez nowego właściciela, Polaka, który poleca do usług Szan. Kliencieli.
Pokoje frontowe, pięknie i komfortowo urządzone dla rodzin i osób pojedynczych po cenach zniżonych: 8\$, 9\$ i 10\$ dziennie — miesięcznie od 180\$000. Pokoje nie frontowe: 6 i 7\$ dziennie — miesięcznie od 120\$000. Bez jedzenia 3\$000 — miesięcznie 55\$000. Kuchnia wyborowa, obsługa pierwszorzędną. Auto do dyspozycji.
Dostarcza się marm ty od 2\$500. Restauracja otwarta w dzień w noc. Obiady i kolacje 2\$500.

Szan. Kliencie: chceś być dobrze obsłużony? Odwiedź HOTEL DOS VIAJANTES.

SUL AMÉRICA CAPITALIZAÇÃO

NAJWIĘKSZA KOMPANIA KAPITALIZACYJNA W AMERYCE PŁD.

AMORTYZACJE W SIERPNIU

Dnia 31 sierpnia o godz. 14-tej odbędzie się w Rio de Janeiro ciążnienie amortyzacyjne tytułów za ten miesiąc, a w losowaniu biorą udział wszystkie tytuły.
ODNOWIENIE TYTUŁÓW ZALEGAJĄCYCH
może być uskutecznione do następnego dnia o godz. 13 w biurze Komp. w Kurytybie, ul. B. do Rio Branco, 39, gdzie można uiścić wpłaty.
Prospekty, informacje i nabywanie tytułów w naszym biurze przy ul. B. do Rio Branco nr. 39. UWAGA: Poczynając od czerwca losowanie naszych tytułów będzie się odbywało o godzinie 2 zamiast o 3 popoł. — Nasze biuro w Kurytybie funkcjonuje w dniu ciążnienia bez przerwy od 9 do 1 popołudniu.

Właźni Przedstawiciele na Brazylii
SUL BRASPOL
SOCIEDADE COOPERATIVA

Rua Siqueira Campos, 1170
Rio Grande do Sul
caixa postal, 246

OCZEKUJECIE POLSKI
MATERIAŁ FOTOGRAFICZNY
NIEDORÓWNY W JAKOŚCI

PANOWIE ROLNICY!

Dlaczego macie robić próby z niepewnymi produktami, skoro NAWÓZ

Especial
Mączka kostna
Autoclavada
Import bezpośredni

Superfosfat
18-20%
w workach plombo-
wanych
Główny Skład
SALETRY CHILIJSKIEJ
Fabryka nawozów sztucznych Parana

Albano Boutin & Cia
Av. Capanema, 155 — Curitiba
Parana — Caixa Postal, 332
Telefon 2-2-6

Już dowiódł najlepszej jakości

Superfosfat 18-20%, Saletra Chilijka, Saletra potasu, Cloro i Siarczan potasu, Siarczan amonu itd. itd.

REDAKCYJA
I ADMINISTRACJA
Rua São Pedro
(dawniej Aq.
Telefona
Prześwietlenie
W Brazylii
W Argentynie
Zagranicą
Płatność
Cena numeru
5 Kurytyba

NR 30

RO
KI

Drzy w po
pa i kolebie
falach nicnaw
bujającego nac
prądami różn
czem rozklek
radiotelegrafii
aby puścić w
łanie SOS!

Niemcy z
manewry jes
stowacji lord
jakby na p
garnika... Ital
wodawstwo
dów... Hiszp
być smutną
mowej i pole
nia najnows
a ogień jej
rzucić się po
cja odbywa p
pozbijając
demokratyczn
móc sprosta
z państwami
na od Daleki
szona chwila
goreje nadal
z tej strony
nowe naprawy
północy Am
wywiaszcza
szczególnie
Zjedn. z ich

Dzienniki
są pełne nie
my tylko kilk
organów br
tyńskich: „Hi
udanej; bitw
wów”, „Wid
gotowa na p
najbliższy t
interwencje
słowacji”. By
powiadali wy
15-ty sierpni
przeżyli tę
na 15-ty wr
W tych op
większych o
pisze dostow
je kluczowa
na wchodzą
ka jest, pom
pewnym sto

Polo

Narady w
Gabinet r
ski zebrał s
na naradę w
europejskie
ło w trybie
wszy ministe
wał wypoocz
nym w Lond
admiralicji
odbywał obj
jachie króle
i miał w G
Beckiem, wr
terminem. A
w Berlinie
wezwany do
Na tenże
lani ministr
nadzwyczajn
którym min.
sprawozdani
środkowej E
Początek

W
jasn